

W S T Ę P	3
1. Ruch spraw	5
1. Wpływ spraw.....	5
2. Struktura prowadzonych postępowań	7
3. Wyniki prowadzonych postępowań	8
4. Szybkość postępowania.....	9
2. Zagrożenie przestępczością	10
1. Przestępczość ogółem	10
2. Przestępczość kryminalna	12
2a. Zabójstwa	13
2b. Zgwałcenia	14
2c. Rozboje i wymuszenia rozbójnicze	15
2d. Włamania	16
2e. Kradzieże samochodów i kradzieże samochodów z włamaniem.....	17
2f. Inne poważniejsze kategorie przestępczości kryminalnej.	19
3. Przestępczość gospodarcza	24
4. Przestępczość korupcyjna	27
5. Przestępczość cudzoziemców	28
3. Zwalczanie przestępczości	29
1. Wykrywalność sprawców przestępstw.....	30
1a. Zabójstwa	32
1b. Zgwałcenia	32
1c. Rozboje i wymuszenia.....	32
1d. Kradzieże z włamaniem.	33
1e. Kradzież samochodu.	34
2. Środki zapobiegawcze.....	35
3. Zabezpieczenie majątkowe	37
4. Działalność oskarżycielska i penitencjarna	37
5. Działalność z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego	40
6. Działalność profilaktyczna	42
7. Inne formy działalności.....	43
1. Współdziałanie ze środkami masowego przekazu.	43
2. Współdziałanie z innymi organami i instytucjami	44
3. Obrót prawny z zagranicą	45
4. Załatwianie skarg i przyjmowanie interesantów.	46
8. Wybrane zagadnienia organizacyjne i kadrowe	47
1. Etaty orzecznicze.....	48
2. Etaty urzędnicze i inne.	49
9. Plan działania prokuratury na 2005 rok.....	50

W S T Ę P

Analiza ruchu spraw, jak nasilenia i struktury przestępczości wskazują, że rok 2004 w działalności Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze charakteryzował się dalszym pogłębianiem tendencji obserwowanych w różnym stopniu od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku. Coraz wyraźniej jednak dało się obserwować pewne pozytywne elementy wskazujące na stabilizowanie się sytuacji.

Potwierdziła się sformułowana przed dwoma laty prognoza, że po wielu latach systematycznego wzrostu ilości zarejestrowanych postępowań karnych nastąpi wreszcie tendencja odwrotna. Ilość postępowań spadła o ponad 1 tysiąc. Pomimo to ilość aktów oskarżenia i osób oskarżonych oraz ilość osób osądzonych i skazanych w porównaniu do rekordowego 2003r uległa dalszemu zwiększeniu. Świadczy to o ciągle zwiększającej się skuteczności działań prokuratorskich i organów z prokuratorem współdziałających, zwłaszcza Policji. Uwagę zwraca zarówno wyraźnie wyższy niż średnia w Polsce poziom wykrywalności sprawców przestępstw, jak i wskaźnik efektywności postępowań przygotowawczych prokuratorów mierzony stosunkiem spraw kończonych aktem oskarżenia lub wnioskiem o warunkowe umorzenie postępowania do ilości spraw zarejestrowanych. Zmniejszyła się liczba zabójstw, zgwałceń i przede wszystkim włamań. W jeszcze większym niż w przeszłości zakresie stosowana była instytucja zabezpieczenia mienia, a we współpracy międzynarodowej

zgromadzono pierwsze doświadczenia ze stosowaniem europejskiego nakazu aresztowania [ENA].

W roku 2004 rozpoczęła działalność nowa jednostka organizacyjna – Prokuratura Rejonowa we Wschowie. Prokuratura ta otrzymała do dyspozycji nową i zarazem nowoczesnie zorganizowaną siedzibę. Przeprowadzono II etap remontu prokuratur zielonogórskich i prokuratury żagańskiej.

Dokonano wdrożenia systemu informatycznego prokuratur [SIP] w Wydziale ds. Przestępczości Zorganizowanej w Prokuraturze Okręgowej i wprowadzono pilotaż tego systemu w Wydziale Śledczym PO i Prokuraturze Rejonowej w Zielonej Górze. Przygotowano też warunki techniczne i organizacyjne do rozpoczęcia pilotażu SIP w prokuraturze nowosolskiej. W całym w zasadzie okręgu udało się wyposażyć stanowiska pracy w komputery. Wszystkie jednostki organizacyjne otrzymały nowoczesne wyposażenie techniczne do wykonywania i dokumentowania czynności procesowych oraz mobilnej łączności teleinformatycznej. W zupełnie nowej formule zaczęła działać strona internetowa zielonogórskich prokuratur.

Jan Wojtasik

1. Ruch spraw

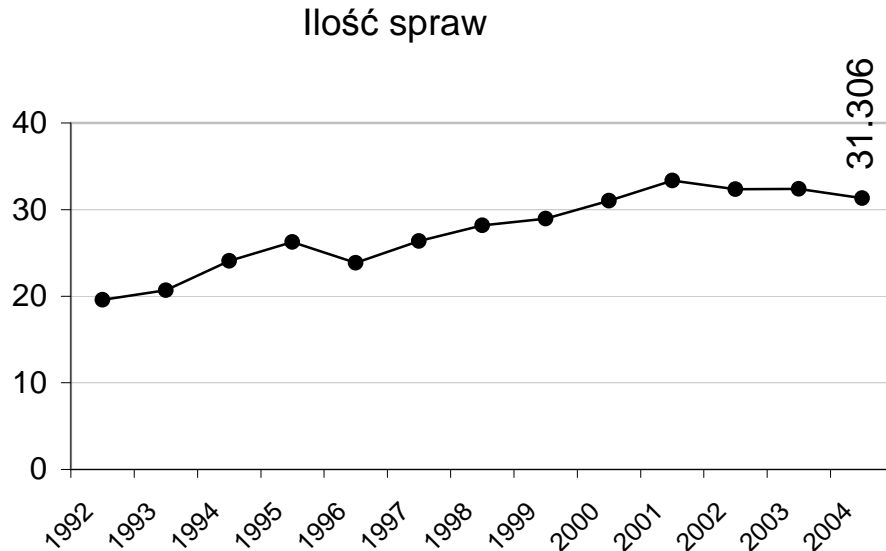
Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze obejmuje swoją właściwością terytorialną niespełna 2/3 powierzchni Województwa Lubuskiego, na której zamieszkuje 652 tys. ludności. W konsekwencji utworzenia 1 stycznia 2002 r. powiatu wschowskiego, w dniu 1 stycznia 2004r. powołana została Prokuratura Rejonowa we Wschowie. Prokurator Rejonowy w Krośnie Odrzańskim realizował w dalszym ciągu obowiązki w zakresie zwalczania przestępczości na obszarze gminy Cybinka należące do powiatu słubickiego, a Prokurator Rejonowy w Świebodzinie sprawował tradycyjnie jurysdykcję na obszarze Sulechowa i kilku innych gmin powiatu zielonogórskiego.

Z tych też powodów dane o ruchu spraw w dalszej części opracowania podawane są w oparciu o aktualne w danym momencie kryterium terytorialnej właściwości prokuratury. Natomiast dane dotyczące statystyki przestępczości odnoszą się do jednostek organizacyjnych Policji, a tym samym odpowiadają w pełni kryteriom podziału administracyjnego państwa. Rozwiązanie takie z jednej strony oddaje skalę zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne prokuratury, a z drugiej nie zniekształca statystycznego obrazu przestępczości dokumentowanego przez Policję według miejsca popełnienia zarejestrowanego przestępstwa.

1. Wpływ spraw

W 2004 r. prokuratury okręgu zielonogórskiego zarejestrowały **31.306** nowych postępowań karnych. W stosunku do roku 2003 oznacza to spadek o **1.068** spraw. Kształtowanie się wpływu spraw na przestrzeni lat 1992 – 2004 przedstawia wykres na stronie następnej. Na wykresie tym nie uwzględniono innych kategorii rejestrowanych spraw, w tym z zakresu postępowania cywilnego i administracyjnego, które faktycznie obciążały w różnym stopniu prokuratorów, lecz w przeszłości nie były uwzględniane

w statystyce z zakresu ruchu spraw. Skorygowana o te kategorie wielkość wpływu powinna wynosić **32.943** postępowania.

Natomiast liczbowe zestawienie ilości rejestrowanych w ostatnich dziewięciu latach spraw karnych przedstawia tabela poniżej:

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
IŁOŚĆ SPRAW	23.855	26.356	28.199	28.957	31.013	33.360	32.341	32.374	31.306

Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej spraw wpływających odnotowały: Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze – **8.715** spraw [przed rokiem - 9.768] i Prokuratura Rejonowa w Żarach – **5.324** sprawy [przed rokiem - 5.735]. Najmniejszy: Prokuratura Rejonowa we Wschowie – **1.404** postępowań. Przeciętny miesięczny wpływ spraw karnych w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wynosił **2.609** i był mniejszy od przeciętnego miesięcznego wpływu w roku 2003 o **89** spraw.

W rezultacie w minionym roku na jednego zatrudnionego prokuratora przypadało w prokuraturach rejonowych do załatwienia każdego miesiąca **28** nowych postępowań karnych, a przy uwzględnieniu działań poza karnych wielkość ta wyniosła 30 spraw. Uwzględniając ograniczoną z natury rzeczy ilość spraw prowadzonych przez osoby funkcyjne, urlopy, zwolnienia spowodowane chorobami itd. faktyczna liczba tych spraw była oczywiście o wiele wyższa. Badania przeprowadzone w Ministerstwie Sprawiedliwości zakładają, że jednego zatrudnionego prokuratora powinno obciążać miesięcznie 16-20 postępowań karnych. Każde zwiększenie tej ilości powoduje nadmierny wysiłek i pogarsza jakość pracy. Jednocześnie obserwowany jest coraz większy odsetek spraw o dużym stopniu skomplikowania pod względem faktycznym i prawnym.

2. Struktura prowadzonych postępowań

Na ogólną liczbę **31.306** zarejestrowanych spraw karnych w **2.998** przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania przygotowawczego uznając, że przekazany prokuratorowi materiał nie daje dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa.

W **604** przypadkach wszczęto postępowanie przygotowawcze w formie śledztwa osobistego prokuratora. Rok wcześniej śledztw własnych prokuratorów było znacznie więcej tj. **891**. Ten wyraźny spadek aktywności śledczej prokuratorów spowodowany został nowelizacją przepisów procedury karnej, która przekazała uprawnienia do prowadzenia większości śledztw Policji.

Podkreślić jednak należy, że ustawowe zadania w zakresie ścigania przestępstw, nadzoru nad postępowaniami prowadzonymi przez inne uprawnione organy oraz koordynacji działalności śledczej i dochodzeniowej tych organów prokuratury okręgu zielonogórskiego realizują we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Policji w poszczególnych powiatach, Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp., Biurem Spraw Wewnętrznych KGP, Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze, Oddziałem Centralnego Biura Śledczego oraz

Oddziałem Lubuskim Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim i BSW SG. Niezależnie od tego prokuratorzy nadzorują postępowania karne prowadzone przez organy państwowe posiadające uprawnienia oskarżyciela przed sądami, w tym Nadleśnictwa, Urzędy Skarbowe i Urzędy Celne.

3. Wyniki prowadzonych postępowań

W wyniku przeprowadzonych czynności dowodowych zarzuty popełnienia przestępstwa przedstawiono **15.618** podejrzanych. [Rok wcześniej odnotowano 15.520 w roku 2002 - 16.053, w roku 2001 było 15.706 podejrzanych, a roku 2000 - 11.809.] Po zakończeniu postępowania sporządzono **10.276** aktów oskarżenia przeciwko **12.891** osobom. Są to wielkości bezprecedensowe w historii zielonogórskich prokuratur. Systematycznie rosną od kilku lat, a skalę wzrostu uświadamia przypomnienie, że jeszcze w roku 2000 wniesiono tylko 6.049 aktów oskarżenia przeciwko 8.432 oskarżonym.

W omawianym okresie uzyskano niezwykle wysoką, bo wynoszącą **83,8 %** skuteczność postępowań, a odsetek spraw kończonych wniesieniem aktu oskarżenia wyniósł **36,8%** ogółu wszczętych postępowań karnych i był o 7% korzystniejszy od średniej wszystkich prokuratur okręgowych w apelacji poznańskiej.

W **3.001** przypadkach w akcie oskarżenia prokurator zawarł wniosek o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy [**29,2%**], a w **188** przypadkach skierowano do sądu wnioski o warunkowe umorzenie postępowania.

Z powodu długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej kontynuowanie postępowania zawieszono **1.163** sprawy (4,1%; średnia apelacji – 4,0%). Po ustaniu przyczyny zawieszenia – zwykle było to zatrzymanie ukrywającego się podejrzanego – postępowania te były podejmowane i kontynuowane.

4. Szybkość postępowania

Zasada szybkości postępowania należy do ważniejszych wśród dyrektyw procedury karnej. Jej realizacja obecnie z wielu powodów napotyka na trudności. Do powodów tych zaliczyć należy – poza nadmiernym obciążeniem prokuratorów i innych funkcjonariuszy ścigania sprawami – wielość zarządzanych ekspertyz, małe zdyscyplinowanie uczestników postępowania, np. świadków, którzy nie stawiają się na wezwania, celowe przewlekanie postępowania przez podejrzanych i część obrońców, którzy wykorzystują do tego celu instytucje prawne przewidziane w kodeksie postępowania karnego.

Pomimo tego prokuratorom okręgu zielonogórskiego udawało się utrzymać w zasadzie w ciągu całego roku 2004 wysoki poziom sprawności postępowania. Na koniec roku w biegu pozostawało **1.922** nie zakończone sprawy, co stanowiło **73,7 %** przeciętnego miesięcznego wpływu. Wskaźnik ten dla wszystkich prokuratur okręgowych apelacji poznańskiej wyniósł 81,9%. Do jego wypracowania przyczyniły się wszystkie niemal prokuratury okręgu, przy czym na szczególne wyróżnienie zasługują Prokuratury Rejonowe w Świebodzinie i Krośnie Odrzańskim, gdzie pozostałość była najmniejsza [odpowiednio **48,1 i 57,1 %**]. Na biegunie przeciwnym znalazła się prokuratura żarska, gdzie pozostałość wyniosła 88,6% przeciętnego miesięcznego wpływu.

Bardzo dobrze wypadł też statystyczny obraz tzw. spraw długotrwałych. Ich odsetek dla spraw ponad 3 m-ce **2,5%**, powyżej 6 m-cy wyniósł **0,5 %**, a trwających ponad 2 lata – **0,1%**. I w tym przypadku wskaźniki te wypadły lepiej niż średnie w skali całej apelacji .

Z problemem tzw. spraw „starych” bardzo dobrze poradziły sobie prokuratury krośnieńska i zielonogórska, a wyraźnie słabiej – żarska.

2. Zagrożenie przestępczością

1. Przestępczość ogółem

Od początku lat dziewięćdziesiątych zagrożenie przestępczością b. Województwa Zielonogórskiego (podobnie Gorzowskiego) należało do najwyższych w kraju. Spośród obiektywnych wskaźników tego zjawiska do najbardziej miarodajnych zalicza się ilość przestępstwa stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców.

Tak wyliczony poziom przestępczości przedstawia zestawienie na stronie następniej:

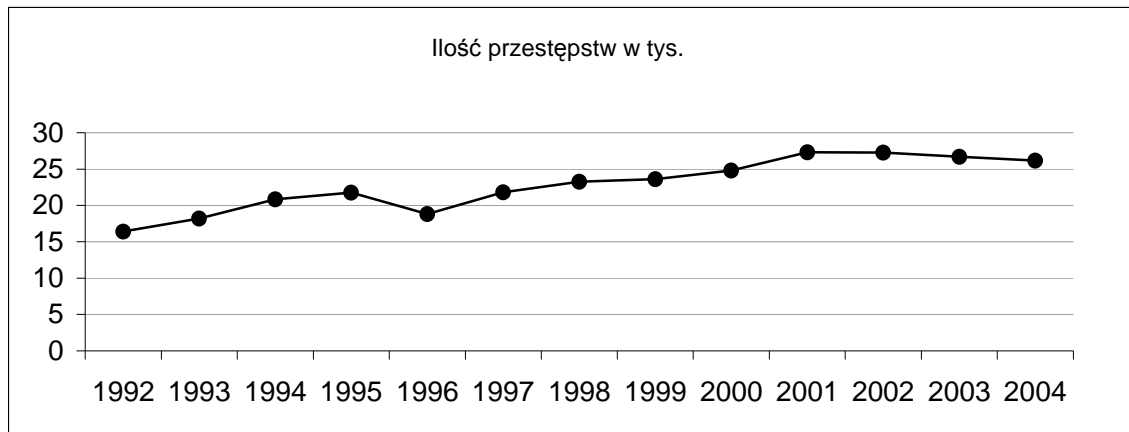
Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Polska	2.530	2.328	2.528	2.775	2.900	3.316	3.638	3.675	3.841	Brak danych
Okręg Z.G.	3.247	2.807	3.229	3.471	3.527	3.701	3.939	4.192	4.090	4.166

** wzrost w 2002r wskaźnika przestępstw stwierdzonych na 100 tys. mieszkańców, pomimo spadku ilości przestępstw można wytłumaczyć spadkiem liczby ludności zamieszkujących okręg o blisko 20 tys. osób*

Natomiast ilość przestępstw stwierdzonych w liczbach bezwzględnych na obszarze okręgu zielonogórskiego (dawniej województwa) przedstawia się w poszczególnych latach następująco:

ROK	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ilość p-stw	18.809	21.835	23.260	23.634	24.801	27.338	27.270	26.687	26.155

Dynamikę zjawiska można też przedstawić na wykresie:

Przytoczone w tabeli za rok 2001 - 2003 dane nie obejmują gminy Cybinka, albowiem przestępstwa popełnione na tym obszarze wykazane zostały w statystyce Komendy Policji w Słubicach [okręg gorzowski], o czym już wcześniej wspomniano.

Analiza prezentowanych danych upoważnia do wniosku, że już w roku 2001 doszło do zahamowania tak bardzo wyraźnie widocznej w latach dziewięćdziesiątych XX wieku wzrostowej tendencji przestępczości. Zahamowanie to udało się utrwalić w roku 2002. Lata 2003 i 2004 ten pozytywny trend w pełni potwierdziły.

W poszczególnych powiatach skala przestępczości ogółem w ostatnich latach [od roku 2001 z uwzględnieniem nowej formuły zakresowej przestępstwa drogowego] przedstawiała się następująco:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	Wsk.
Krośnieński	2.255	2.581	2.235	2.404	2.296	95,5
Nowosolski	4.189	3.392	3.409	3.197	3.443	107,7
Wschowski*		1.480	1.392	1.460	1.477	101,2
Świebodziński	1.951	2.307	2.310	1.956	2.334	119,3
Zielonogórski	10.136	10.050	9.847	10.198	10.011	98,2
Żagański	2.521	2.909	2.841	3.014	2.821	93,6
Żarski	3.749	4.619	5.236	4.458	3.773	84,6
Razem:	24.801	27.338	27.270	26.687	26.155	97,5

* w tej i następnym tabelach przestępstwa stwierdzone na obszarze powiatu wschowskiego wyodrębniono z b. powiatu nowosolskiego od 2001r.

Z przytoczonych w tabeli danych wynika, że w roku 2003 najwięcej przestępstw popełniono w Zielonej Górze i powiecie zielonogórskim, a najmniej w powiecie wschowskim. Największą dynamikę wzrostu przestępstw stwierdzonych odnotowano w powiecie świebodzińskim, a największy spadek w powiatach żarskim i żagańskim. Analiza danych z ostatnich 5 lat nie daje jednak podstaw do przyjęcia, że w którymkolwiek z powiatów tendencja wzrostowa lub spadkowa przestępczości miała w dłuższym przedziale czasu charakter trwały.

Podkreślić natomiast wypada fakt niewielkiego, ale jednak wyraźnego spadku liczby ogółu stwierdzonych przestępstw już trzeci rok z rzędu w całym okręgu zielonogórskim. W roku 2004 o dalsze o ponad 2,0%.

2. Przestępczość kryminalna

Tradycyjnie opinia publiczna stan bezpieczeństwa gminy, powiatu czy innej jednostki administracyjnej ocenia według ilości i charakteru przestępstw kryminalnych. Zdarzenia tej kategorii charakteryzują się bowiem znaczną spektakularnością, a potencjalną ofiarą większości przestępstw kryminalnych łatwo może stać się niemal każdy.

Należy pamiętać, że jeszcze w roku 2000 w lubuskich powiatach okręgu zielonogórskiego stwierdzono popełnienie łącznie 21.287 przestępstw kryminalnych. Ta niekorzystna tendencja przełamana została w roku 2001. Stwierdzono bowiem wtedy popełnienie 19.800 przestępstw o charakterze kryminalnym, co stanowiło spadek o ok. 7 % w porównaniu do roku 2000 /i o ok.3,5 % w porównaniu do roku 1999/.

W roku 2002 sytuację oceniono jako szczególnie korzystną, albowiem odnotowano w tym czasie popełnienie 18.852 przestępstw kryminalnych. Tym samym nastąpił ich dalszy spadek o 4,8% w relacji do roku 2001. Z kolei w roku 2003 zarejestrowano popełnienie 18.580 przestępstw kryminalnych. Oznaczało to jeszcze wyraźniejsze utrwalenie się spadkowej tendencji przestępczości kryminalnej /1,5%/.

Zarejestrowanie więc w 2004r. **17.703** przestępstw kryminalnych, oznaczające spadek ich dynamiki o dalsze niemal **5%**, zasługuje na szczególne podkreślenie. To

bardzo wyraźny symptom poprawy bezpieczeństwa mieszkańców regionu. W relacji do przyjętego za punkt odniesienia roku 2000 jest to prawie 17% przestępstw kryminalnych mniej.

Dynamikę spadku ilości przestępstw kryminalnych ogółem przedstawia tabela na stronie następnej.

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Pstwa Krym.	21.287	19.800	18.852	18.580	17.703

Do najgroźniejszych przestępstw kryminalnych zalicza się: zabójstwa, zgwałcenia, rozboje - zwłaszcza popełnione z użyciem broni palnej lub innych niebezpiecznych narzędzi, ciężkie pobicia. Do najbardziej uciążliwych: kradzieże, w tym kradzieże samochodów oraz kradzieże z włamaniem.

2a. Zabójstwa

W roku 2004 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 12 śledztw w sprawach o zbrodnie zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie **17** zabójstw.

Dla porównania, w roku 2003 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 16 śledztw w sprawach o zbrodnie zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie 20 zabójstw, a w roku 2002 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 20 śledztw w sprawach o zbrodnie zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie 33 zabójstw. Z kolei, w roku 2001 r. w prokuraturach okręgu zielonogórskiego wszczęto 26 śledztw w sprawach o zabójstwa. W ich wyniku stwierdzono popełnienie łącznie 30 zabójstw. Rok wcześniej, a więc w 2000 zbrodni tego rodzaju stwierdzono 38.

Niezwykle korzystną i zasługującą na podkreślenie tendencję spadkową najgroźniejszego przestępstwa kryminalnego, jakim jest zabójstwo najlepiej obrazuje tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Ilość zabójstw	38	30	33	20	17

Podobnie jak w latach poprzednich, nasilenie zabójstw w okresie objętym „Informacją” nie było jednakowe i wahało się od 7 w powiecie zielonogórskim do 0 we wschowskim, gdzie w okresie objętym informacją nie stwierdzono ani jednej zbrodni tego rodzaju.

2b. Zgwałcenia

W roku 2004 wszczęto 37 spraw o dokonanie bądź usiłowanie dokonania zgwałcenia. Wyniki postępowań dostarczyły podstaw do stwierdzenia, że popełniono **45** przestępstw tego rodzaju.

Warto może podkreślić, że przed rokiem także wszczęto 37 postępowań przygotowawczych o gwałt. W ich wyniku stwierdzono dokonanie **57** zgwałceń. Dwa lata wcześniej wszczęto 39 postępowań przygotowawczych o przestępstwa tego rodzaju. W ich wyniku stwierdzono dokonanie **47** zgwałceń. W roku 2001 tego rodzaju przestępstw stwierdzono 43, a 3 lata wcześniej - 48.

Sytuację w tym zakresie obrazuje tabela poniżej:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Ilość zgwałceń	48	43	47	57	45

Największe nasilenie zgwałceń zarejestrowano w powiecie zielonogórskim – 20 /przed rokiem – 32/. Najmniej w krośnieńskim – 3 i we wschowskim 1.

Zjawisko przestępczości tego rodzaju w świetle dostępnych danych statystycznych nie stanowi w okręgu zielonogórskim /z wyjątkiem samego powiatu zielonogórskiego/ problemu o szczególnym znaczeniu. Jednak z uwagi na szczególne okoliczności wielu faktycznych zgwałceń aktualnie ciągle pozostaje pytanie o wielkość tzw. ciemnej liczby tych przestępstw, a więc czynów obiektywnie zaistniałych, lecz nigdy nie ujawnionych bądź błędnie ocenionych, jako zdarzenia nie mające znamion

czynu przestępczego. Osobny problem stanowi ocena ładunku społecznej szkodliwości zawarta w zgwałceniach i innych przestępstwach przeciwko wolności seksualnej. Negatywne następstwa nadużyć w tej sferze coraz bardziej podkreślane są nie tylko w publicystyce, ale także literaturze specjalistycznej – psychologicznej i psychiatrycznej.

2c. Rozboje i wymuszenia rozbójnicze

Statystyczny obraz tej groźnej przestępczości za ostatnie 5 lat przedstawia tabela poniżej:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	Wsk. dyn.
Krośnieński	47	40	40	53	73	137,7
Nowosolski	77	36	33	52	51	98,1
Wschowski*		54	20	15	24	160,0
Świebodziński	45	52	31	38	24	63,2
Zielonogórski	410	220	202	191	206	107,9
Żagański	90	46	41	47	49	104,3
Żarski	101	91	82	65	52	80,0
Razem	770	539	449	461	479	103,9

W relacji do roku 2000, spadek przestępczości rabunkowej w całym okręgu w ciągu ostatnich 5 lat o blisko 40% należy ocenić szczególnie pozytywnie. Jednak z pola widzenia nie może ująć też spostrzeżenie, że ta groźna przestępczość zmniejszała się zdecydowanie tylko w pierwszym etapie tego okresu. W latach 2003 – 2004 zaznacza się ponownie jej powolny wzrost. Jedynie w powiecie żarskim można mówić o konsekwentnym utrzymaniu się tendencji spadkowej rozbojów przez całe pięciolecie.

W ciągu roku 2004 największe zagrożenie rozbojami utrzymywało się w Zielonej Górze, a największy wzrost statystyczny tej kategorii odnotowano we Wschowie i Krośnie Odrzańskim.

Wysoki poziom zagrożenia rozbójami potęgują ciągle jeszcze liczne przypadki posłużenia się przez sprawców bronią palną lub innego rodzaju niebezpiecznymi narzędziami - **53** przypadki. Zdarzeń tego rodzaju najwięcej odnotowano w Zielonej Górze – 32 [przed rokiem było ich 28 i dokładnie tyle samo było ich rok wcześniej]. W Żarach stwierdzono 7 napadów rabunkowych z użyciem broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, a w Żaganiu – 5. We Wschowie po raz drugi z rzędu nie stwierdzono zdarzeń tego rodzaju.

Omawiając ten problem należy po raz kolejny przypomnieć, że zjawisko napadów rabunkowych urosło pod koniec XX w do rangi problemu o znaczeniu zasadniczym. W roku 2001 w prokuraturach okręgu zielonogórskiego zostało potraktowane priorytetowo w pracy śledczej oraz praktyce aresztowej i oskarżycielskiej. Było to konieczne tym bardziej, że szereg robojów popełnionych zwłaszcza w południowej części okręgu miało bardzo spektakularny przebieg i wysoki stopień zorganizowania. Podobne zasady postępowania miały miejsce w latach 2002 - 2004.

2d. Włamania

Statystyczny obraz włamań i ich dynamikę w ostatnich 5 latach ilustruje tabela:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	Wsk.dyn
Krośnieński	557	548	418	534	305	57,1
Nowosolski	1.365	758	718	547	484	88,5
Wschowski*		366	342	282	187	66,3
Świebodziński	527	432	361	251	326	129,9
Zielonogórski	3.155	2.883	2.204	2.528	1.950	77,1
Żagański	730	542	547	448	368	76,0
Żarski	965	921	882	747	609	81,5
Razem:	8.029	6.450	5.472	5.373	4.229	78,8

Włamania są chyba jedyną kategorią przestępstw kryminalnych w okręgu zielonogórskim, której poziom mierzony ilością zdarzeń od 5 lat systematycznie maleje zarówno w skali okręgu, jak i w poszczególnych powiatach. Wyjątek stanowi

powiat świebodziński, w którym ilość włamań stwierdzonych [326] w roku 2004 zdecydowanie była wyższa niż przed rokiem [wzrost o blisko 30%].

Przyjmując rok 2000 za punkt odniesienia, dynamika spadku tego uciążliwego i masowo niemal wówczas popełnianego przestępstwa została zredukowana w skali okręgu w roku 2004 do poziomu **52,6%**. Oznacza to spadek niemal o połowę. W zbliżonej skali spadła ilość włamań w poszczególnych powiatach. Dla przykładu: w zielonogórskim do poziomu 62,8%, nowosolskim – 63,8 czy żagańskim – 50,4%.

Powszechność włamań powoduje, że słusznie zalicza się je do przestępstw bardziej uciążliwych niż niebezpiecznych. Mając jednakże na uwadze dokuczliwość szkód, jakie powodują, ich zwalczaniu należy poświęcać ciągle dużą uwagę, zarówno w aspektach profilaktycznych, wykrywczych i represyjnych.

2e. Kradzieże samochodów i kradzieże samochodów z włamaniem

Oceniając ten problem należy mieć na uwadze, że przestępstwa tego rodzaju w ostatnich latach XX w na obszarze okręgu zielonogórskiego wykazywały szczególnie niebezpieczną tendencję wzrostową. W roku 1999 było ich 1.310, o blisko 20 % więcej niż w roku 1998. Podobna prawidłowość obserwowana była zresztą w 1999 r. w całym kraju. W roku 2000 w powiatach okręgu zielonogórskiego stwierdzono 1,148 kradzieży samochodów. Oznaczało to spadek tych przestępstw o ok. 13 % w stosunku do roku 1999.

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ilość kradzieży	1.310	1.148	861	719	532	594

Z wyjątkiem powiatu krośnieńskiego, spadek ten zaobserwowano we wszystkich pozostałych. W zielonogórskim ilość kradzieży samochodów zmniejszyła się np. aż o 129 przypadków. Zdecydowanie mniej kradzieży samochodów było wówczas w Kożuchowie, Szprotawie czy Łęknicy. W tym kontekście odnotowanie w roku 2001 kolejnego spadku ilości skradzionych samochodów zasługiwało na podkreślenie. Kradzieży tych stwierdzono bowiem „zaledwie” 861, a więc o 287 mniej niż w roku 2000 /spadek o 25%/. Ta niezwykle korzystna spadkowa tendencja

utrzymała się także w roku 2002. W powiatach południowych województwa lubuskiego stwierdzono bowiem 719 kradzieży samochodów. Było to 83,5% wielkości z roku poprzedniego. W stosunku do roku 1999 spadek wyniósł natomiast o 591 stwierdzonych kradzieży /45,2%/. W roku 2003 sytuacja uległa dalszej poprawie, albowiem stwierdzono wówczas dokonanie w całym okręgu „tylko” 532 kradzieże samochodów.

Łatwiej prześledzić tę prawidłowość na tabeli:

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Kradzieże	1.310	1.148	861	719	532	594

Niestety dane za rok 2004 nasuwają obawę, że ta niezwykle uciążliwa przestępczość może ponownie stać się problemem mieszkańców okręgu zielonogórskiego. W okresie tym dokonano bowiem **594** kradzieży samochodów. Oznacza to wzrost o blisko **12%**. Z wyjątkiem powiatu żagańskiego wzrost ilości kradzieży wystąpił w różnej skali we wszystkich pozostałych. Sytuację w tym zakresie obrazuje tabela:

Powiat	2003	2004	Wsk. dyn.
Krosno Odrz.	56	61	108,9
Nowa Sól	46	47	102,2
Wschowa	15	36	240,0
Świebodzin	45	52	115,6
Zielona Góra	266	285	107,1
Żagań	36	34	94,4
Żary	68	79	116,2
Razem	532	594	111,6

Ujawniona sytuacja powinna stanowić sygnał o konieczności zwrócenia uwagi na problem szeroko rozumianej przestępczości samochodowej, w tym zwłaszcza kradzieży pojazdów, ich zbywania, rejestracji itd. Duży ładunek społecznej szkodliwości tych czynów powinien być przez prokuratorów brany pod uwagę nie

tylko podczas kierunkowania działań wykrywczych, ale także podczas gromadzenia dowodów sprawstwa, podejmowania decyzji o środkach zapobiegawczych, a także składania wniosków w przedmiocie kary i oceny zapadłych wyroków.

2f. Inne poważniejsze kategorie przestępczości kryminalnej.

Omówione wcześniej szczegółowo kategorie przestępstw nie wyczerpują oczywiście całego katalogu zdarzeń istotnych dla oceny stanu przestępczości kryminalnej.

Na ocenę tę musi bowiem wpływać fakt popełnienia w roku 2004 w okręgu zielonogórskim występów, których ilość wraz z zestawieniem z lat poprzednich przedstawia następująca tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Wsk.dyn.
Uszczerbki na zdrowiu	331	324	303	279	284	101,7
Bójki i pobicia	227	295	253	262	257	98,0
Narkotykowe	343	976	1.415	1.311	1.669	127,3
Oszustwa kryminalne	649	438	503	522	495	94,8
Falszerstwa kryminalne	1.112	880	883	928	840	90,5
Kradzieże pospolite		5.281	4.995	5.016	5.117	102,0

Przedstawione tu dane wskazują w pierwszej kolejności na niepokojący ilościowy wzrost przestępczości narkotykowej. Fakt, że największa ilość tych przestępstw to posiadanie narkotyków do własnego użytku w niczym nie powinien umniejszać świadomości poczucia zagrożenia. Jest przy tym oczywiste, że represjonowanie samego tylko przyjmowania środków odurzających jest działaniem mało skutecznym. Powinno ono stanowić domenę służby zdrowia i profilaktyki narkotycznej. Pierwszorzędnym zadaniem organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości jest natomiast wykrywanie, pociąganie do odpowiedzialności i represjonowanie producentów i handlarzy narkotyków.

W minionym roku, podobnie zresztą jak i w latach poprzednich, ujawniono i zlikwidowano kilka grup przestępczych zajmujących się zorganizowanym przemytem i rozprowadzaniem narkotyków. Zwykle jednak na ich miejsce powstawały nowe. Grupy te ukierunkowane były przede wszystkim na penetrowanie środowisk młodzieżowych w szkołach, dyskotekach i innych miejscach uczęszczanych przez młodzież.

Waga problemu i skala zagrożenia uzasadniają dokładniejsze przedstawienie statystyki przestępczości narkotykowej w układzie terytorialnym w ostatnich 2 latach:

Powiat	2003	2004	Wsk. dyn.
Krosno Odrz.	53	45	84,9
Nowa Sól	205	248	121,0
Wschowa	18	125	694,4
Świebodzin	61	85	139,3
Zielona Góra	559	807	144,4
Żagań	119	118	99,2
Żary	296	241	81,4
Razem	1.311	1.669	127,3

Za charakterystyczne dla współczesnej przestępczości kryminalnej można uznać przykłady następujących postępowań przygotowawczych prowadzonych w prokuraturach zielonogórskich w 2004 roku:

VI Ds. 10/04 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: Wydział ds. Przestępczości Zorganizowanej po wielomiesięcznym śledztwie skierował do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze akt oskarżenia przeciwko 14 osobom, którym łącznie zarzucono popełnienie 37 przestępstw przeciwko mieniu w tym przede wszystkim napadów rabunkowych [także z użyciem niebezpiecznych narzędzi] oraz włamań do obiektów mieszkalnych, sklepów i hurtowni na terenie województwa lubuskiego. Z ustaleń śledztwa wynikało, że przedmiotowych przestępstw sprawcy dokonywali w różnych konfiguracjach osobowych w latach 1997- 2004r. a ich celem było maksymalizowanie zysku pochodzącego z dokonywanych przestępstw. Ta okoliczność legła u podstaw tego, że zarzucone oskarżonym przestępstwa kwalifikowano, jako popełnione w warunkach uczynienia sobie stałego źródła dochodu, co wpływa na zaostrzenie grozących oskarżonym surowych kar pozbawienia wolności. Kilku sprawcom zarzucono działanie w warunkach powrotu do przestępstwa tzw. recydywy.

VI Ds.31/03 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: Wydział VI d/s Przestępczości Zorganizowanej Prokuratury Okręgowej skierował do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze akt oskarżenia przeciwko 30 członkom zorganizowanej grupy przestępczej, zajmującej się wprowadzaniem do obrotu znacznych ilości środków odurzających w postaci amfetaminy, marihuany, haszyszu, kokainy i tabletek ekstazy. Na podstawie

czynności i ustaleń funkcjonariuszy zielonogórskiego Wydziału Centralnego Biura Śledczego KGP zebrano dowody sprawstwa założyciela i kierownika przedmiotowej grupy przestępczej oraz dowody obrazujące sposób działania jej członków poczynając od nabywania środków odurzających u dostawców z terenu Pomorza, Górnego Śląska i Województwa Mazowieckiego, poprzez strukturę dilersko - detaliczną na terenie województwa Lubuskiego. W okresie działalności przestępczej tj. od maja 2002 r. do marca 2003 r. członkowie grupy wprowadzili do krajowego obrotu co najmniej 46 kg amfetaminy, 24 kg marihuany, 680 gram kokainy, 4 kg haszyszu oraz 3.000 tabletek ekstazy. W toku śledztwa ustalono, że co najmniej 1, 5 kg amfetaminy sprawcy przemycili na terytorium RFN. Działalność tej zorganizowanej grupy przestępczej charakteryzowała się m.in. występowaniem trwałych związków pomiędzy poszczególnymi członkami grupy, planowaniem działalności przestępczej, specjalizacją w sferze dokonywanych przestępstw, konspiracją zachowań sprawców uniwersalnością działania, dążeniem do maksymalizacji zysku pochodzącego z przestępstwa, międzynarodowym charakterem, współpracą z innymi grupami przestępczym z terenu Mazowsza i Pomorza.

2 Ds. 155/04 Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim .W dniu 27 grudnia 2004 r. Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrzańskim skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko Kamilowi i Arkadiuszowi W. oraz Monice S. oskarżając ich o to, że 15 stycznia 2004r. w Gubinie, działając wspólnie i w porozumieniu z zamiarem pozbawienia życia i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, po uprzednim założeniu na szyję kabla dusili Erharda S. (obywatela Niemiec) doprowadzając do jego zgonu, a następnie zabrali w celu przywłaszczenia należący do niego samochód osobowy Skoda Oktawia wartości 52.000zł. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało zainicjowane przez funkcjonariuszy niemieckiej policji, którzy w oparciu o informacje przekazane przez żonę w/w zawiadomili Komisariat Policji w Gubinie o zaginięciu obywatela Niemiec na terenie Polski. Podjęte przez polską policję, zakrojone na szeroką skalę i we współdziałaniu z niemieckimi organami ścigania, działania operacyjno-dochodzeniowe doprowadziły do ustalenia i zatrzymania sprawców tego brutalnego zabójstwa. Uzyskane w toku postępowania informacje pozwoliły na ujawnienie miejsca ukrycia zwłok w zdewastowanej krypcie na terenie „starego” cmentarza w Gubinie. Przeprowadzone specjalistyczne badania, w tym DNA i porównawcze użębienia, potwierdziły tożsamość zwłok Erharda.S. Odzyskano również skradzione mienie.

2 Ds. 366/04/Sw. Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli: w sprawie przeciwko Wiesławowi P, któremu zarzucono, że w dniu 30 marca 2004r. w Nowym Miasteczku, działając w bezpośrednim zamiarze pozbawienia życia, zadając uderzenia pięścią po głowie, kopiąc w głowę i tułów oraz skacząc po ciele pokrzywdzonej, spowodował powstanie rozległych obrażeń ciała, a w ich następstwie śmierć swojej matki Genowefy P. Wiesław P. został zatrzymany a następnie tymczasowo aresztowany. Pomimo deklaratywnego przyznania się podejrzanego do zbrodni matkobójstwa, sprawa prowadzona była z zachowaniem kryteriów procesu poszlakowego. W jej toku wykonano m.in. ekspercką rekonstrukcję zdarzenia na podstawie zabezpieczonych śladów biologicznych. Aktualnie jest ona przedmiotem rozpoznania Sądu Okręgowego w Zielonej Górze.

2Ds. 609/04/s Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie: przeciwko Henrykowi K., który 12 maja 2004 roku w Pomorsku, gminy Sulechów działając w zamiarze pozbawienia życia Renaty Sydruk, usiłował kilkakrotnie uderzyć ją siekierą. Zamierzonego celu nie osiągnął wobec obrony pokrzywdzonej. Spowodował jednakże u niej obrażenia ciała w postaci rany tłuczonej przedramienia lewego. Sprawa o wyżej opisany czyn została zakończona aktem oskarżenia oraz nieprawomocnym wyrokiem skazującym Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 21 września 2004 roku na karę pięciu lat pozbawienia wolności. Wyrok został zaskarżony przez prokuratora z powodu rażącej niewspółmierności kary (wnioskowano 8 lat p.w.). Sprawa pozostawała w zainteresowaniu opinii publicznej i mediów.

Ds.1203/03 Prokuratury Rejonowej w Żaganiu: przeciwko Marcinowi K. o to, że w dokładnie nieokreślonym czasie pomiędzy 30 kwietnia 2003 roku, a 1 maja 2003 roku w Żaganiu dopuścił się przestępstwa zabójstwa wraz z rozbójem na osobie swojej babki Władysławy J. Marcin K. pozbawił życia Władysławę J. poprzez uduszenie, a następnie zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 250 złotych oraz wyroby ze złota, okulary, kosmetyki, zegarki, telefon komórkowy i inne rzeczy wszystko o łącznej wartości około 1179 złotych. Marcin K. zarzucanego mu czynu dopuścił się w warunkach recydywy. Uwagę zwraca fakt, że pokrzywdzona opiekowała się Marcinem K. od dziecka, utrzymywała go oraz wychowywała. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze w dniu 7 czerwca 2004 roku skazał Marcina K. za zarzucany mu czyn na karę 25 lat pozbawienia wolności. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w dniu 5 października 2004 roku utrzymał ten wyrok w mocy.

Ds.1434/03 Prokuratury Rejonowej w Żaganiu: przeciwko Gerardowi G. oskarżonemu o to, że w 2002 roku w Żaganiu wielokrotnie doprowadził 5 małoletnich dziewczynek w wieku od 3 do 7 lat, w tym własną córkę do

obcowania płciowego oraz do poddania się innym czynnościom seksualnym.. W tej samej sprawie został również oskarżony Andrzej J, który w okresie od 1999 roku do lutego 2001 roku wielokrotnie doprowadził 3 małoletnie dziewczynki do obcowania płciowego oraz do poddania się innym czynnościom seksualnym. Również Krzysztof Ż. został oskarżony o to, że w okresie od 1999 roku do marca 2001 roku w Lubsku doprowadził 3 małoletnie do obcowania płciowego oraz do poddania się innym czynnościom seksualnym. W dniu 27 lutego 2004 roku przeciwko podejrzanym skierowano akt oskarżenia. Wobec wszystkich oskarżonych na etapie postępowania przygotowawczego zastosowano tymczasowe aresztowania. Sąd Rejonowy w Żaganiu do chwili obecnej nie rozpoznał jeszcze sprawy. Natomiast w dalszym ciągu wobec oskarżonych jest stosowany środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Sprawa została także wykorzystana w działalności cywilistycznej. Skierowano pozwy o pozbawienie władzy rodzicielskiej oskarżonych. Przedmiotowa sprawa była również przedmiotem zainteresowania opinii publicznej.

2 Ds 1446/04 Prokuratury Rejonowej w Żarach. Dotyczy wybuchu na terenie byłej poniemieckiej fabryki amunicji w lesie w pobliżu miejscowości Brożek w dniu 15 maja 2003 roku i została zakończona skierowaniem w dniu 26 lipca 2004 roku aktu oskarżenia przeciwko byłemu Wójtowi Gminy Brody Zbigniewowi W. Wymieniony pełnił tę funkcję do dnia 18 listopada 2002 roku. Uchwałami Rady Gminy z roku 1999 został zobowiązany do wdrożenia „Strategii rozwoju gminy Brody” i „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” opracowanych przez specjalistyczne firmy. Z dokumentów tych wynikały zagrożenia istniejące na terenie fabryki, a były one spowodowane słabą statecznością konstrukcji poszczególnych budowli i zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi niebezpiecznymi dla życia i zdrowia oraz grożącymi wybuchem. Wójt nie zabezpieczył terenu przed dostępem osób postronnych, a wręcz przeciwnie- umieścił w serwisie internetowym gminy Brody informacje propagującą ten teren jako atrakcję turystyczną. To spowodowało, że dnia 15 maja 2003 roku zwiedzała teren fabryki grupa 13 studentów UAM w Poznaniu wraz z panią adiunkt jako opiekunką. Dwóch studentów weszło do jednego z bunkrów powodując zaprószenie ognia, w wyniku czego nastąpił wybuch i zawalenie się bunkra, a studenci ci ponieśli śmierć na miejscu. W sprawie korzystano z opinii biegłych różnych specjalności, zgromadzono obszerną informację dotyczącą opracowań firm specjalistycznych oraz przesłuchano szereg osób. Dało to podstawę do oskarżenia Zbigniewa W. o niedopełnienie obowiązków, spowodowanie niebezpieczeństwa utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu oraz nieumyślnego spowodowania śmierci . Sprawa zawisła obecnie przed Sądem Rejonowym w Żarach. Postępowanie karne w tej sprawie stanowiło podstawę do działań podjętych przez centralne i wojewódzkie organy administracji państwowej.

Jednostki organizacyjne prokuratur okręgu zielonogórskiego każdego niemal roku stają wobec zadań stwarzających nowe, dotychczas nieznanne w praktyce śledczej wyzwania.

W dniu 23 lutego 2004 roku Wydział VI do Spraw Przestępczości Zorganizowanej Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze wszczął śledztwo w sprawie wprowadzania do obrotu sprzedażą wysyłkową – bez zezwolenia i wbrew zakazowi z art. 68 Ustawy z dnia 6 września 2001 roku „Prawo farmaceutyczne” produktów leczniczych o nazwie metotreksat i cytotec. Powyższe leki zażywane niezgodnie z zaleceniami stosowane były do farmakologicznej aborcji.

Decydując o wdrożeniu postępowania przygotowawczego uwzględniono fakt prawie jednoczesnego wpłynięcia trzech odrębnych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa, a mianowicie od: Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia, Centrum Służby Rodzinie i Pana Roberta Nogackiego. Zawiadomienia złożone zostały do Ministra Sprawiedliwości oraz Prokuratury Okręgowej w Warszawie i wskazywały, że

do wysyłkowej sprzedaży leków wczesnoporonnych wykorzystywana jest zarejestrowana domena internetowa.

W postępowaniu ustalono, że sprzedaż tych leków prowadzili wspólnie od połowy 2002 r. Piotr P. i Anna H., przy czym od maja 2003 r. w zakresie przestępczego modus operandi sprawcy korzystali ze strony internetowej www. którą zarejestrowali w Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej posługując się danymi osobistymi wynikającymi z zakupionego dowodu osobistego stanowiącego własność Jacka Żaczka oraz podrabiając podpisy wymienionego [na skutek działań Prokuratury strona ta została następnie zablokowana].

Zamieszczane w Internecie informacje nosiły charakter reklamy farmakologicznych metod przerywania ciąży, jak również ten sposób komunikowania się stanowił jedną z głównych metod prowadzących do pozyskiwania klientów. Na ogólną, przekraczającą **400** nabywców, liczbę przeprowadzonych od połowy 2003 r. do końca marca 2004 r. transakcji wysyłkowej sprzedaży wskazanych leków, w około połowie przypadków nawiązanie kontaktu ze sprawcami poprzedzone było wertowaniem stron internetowych poświęconych tej tematyce. W obszernym zakresie transakcje uzgadniane były przy wykorzystywaniu łączności elektronicznej. Oprócz tego sprawcy stosowali ogłoszenia w prasie ogólnopolskiej i lokalnej.

W sprawie odnotowano przypadki dziennikarskiego zainteresowania tematyką „internetowej” dostępności leków aborcyjnych, co przejawiało się także w dokonywaniu prowokacyjnych zakupów tych środków. Dążąc do ustalenia kręgu nabywców leków w obszernym zakresie korzystano z zabezpieczonych w komputerach pozostających w dyspozycji sprawców baz danych, w których odnotowywane były także kontakty z poszczególnymi osobami, prowadzone rozmowy, negocjacje cenowe, a także wyniki towarzyszące zażywaniu tych leków.

Śledztwo znajduje się obecnie w fazie końcowej. W najbliższym czasie przewidywane jest kompleksowe uzupełnienie przedstawionych zarzutów i wykonanie czynności końcowych postępowania.

Innego rodzaju przestępstwa z wykorzystaniem najnowocześniejszych metod technologii informatycznej dotyczyło śledztwo Prokuratora Rejonowego w Żarach.

Jego przedmiotem było podrabianie oraz puszczanie w obieg banknotów. Sprawa została zakończona skierowaniem w dniu 11 marca 2004 roku aktu oskarżenia do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze. Główny oskarżony w tej sprawie to mieszkaniec B. - 22 letni Grzegorz B., który wyprodukował przy użyciu komputera co najmniej 110 banknotów o nominale 20 zł, 5 banknotów o nominale 10 zł i 4 banknoty o nominale 50 zł oraz poczynił przygotowania do produkcji banknotów o nominale 100 zł, lecz kontynuowanie „produkcji” uniemożliwiło wszczęcie postępowania karnego. Grzegorz B. zajął się opisanym procederem podlegający przez ojca Mariana B. z uwagi na trudną sytuację materialną rodziny. Fałszywe pieniądze były wprowadzane do obiegu przez Grzegorza i Mariana B. oraz kolegę Grzegorza D., którzy płacili nimi w różnych placówkach handlowych na terenie całej Polski, najwięcej w czasie trwania Przystanku Woodstock w Żarach.

3. Przestępczość gospodarcza

Statystyczny obraz przestępczości gospodarczej w okręgu zielonogórskim w ostatnich pięciu latach przedstawia się następująco:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004	Wsk.
Krośnieński	285	316	159	175	220	114
Nowosolski	244	283	163	208	307	139,5
Wschowski*		62	74	193	221	114,5
Świebodziński	290	314	298	277	296	105,7
Zielonogórski	955	1.031	1.173	1.119	1.295	114,4
Żagański	254	279	269	218	175	77,4
Żarski	303	297	601	340	328	92,7
Razem	2.331	2.582	2.737	2.530	2.842	109,4

**dane PO o ilości przestępstw stwierdzonych w roku 2003 różnią się nieznacznie od ilości podanych w biuletynie KWP. Z tego względu wskaźniki ich dynamiki w porównaniu z rokiem 2004 nie będą dokładne.

Ilość przestępstw gospodarczych ujawnionych w okręgu zielonogórskim w roku 2004 była wyraźnie większa niż w ostatnich latach. Na tle pozostałych

jednostek największą dynamikę wzrostu widać szczególnie w powiecie wschowskim, nowosolskim i zielonogórskim. W analizach statystycznych przestępczości gospodarczej często podkreśla się, że podawane wielkości są w większym stopniu niż np. w przestępczości kryminalnej zależne od aktywności organów kontroli finansowej czy Policji. Uwaga ta trafna jest niewątpliwie przy ujawnianiu przemytu, nadużyć podatkowych czy kradzieżach mienia będącego w dyspozycji instytucji finansowych, np. banków, fundacji itd.

Jako przykłady najbardziej charakterystycznych postępowań przygotowawczych o przestępstwa gospodarcze można wskazać:

VI Ds. 26/03 .Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: W wyniku przeprowadzonego śledztwa Wydział ds. Przestępczości Zorganizowanej skierował do Sądu Rejonowego akt oskarżenia przeciwko 15 osobom, które w okresie od października 2001 roku do maja 2003 roku w Zielonej Górze, Nowej Soli, Bolesławcu oraz innych miejscowościach na terenie kraju uczestniczyły w zorganizowanej grupie mającej na celu przenoszenie własności paliw płynnych i środków płatniczych, pochodzących z korzyści związanych z popełnianiem przestępstw skarbowych. Poszczególnym członkom tej grupy zarzucono w szczególności tzw. " pranie brudnych pieniędzy", polegające na podejmowaniu przez nich czynności zmierzających do ukrycia i jednocześnie utrudniania stwierdzenia pochodzenia paliw płynnych wprowadzanych na rynek detaliczny bez uiszczenia podatku VAT. Pieniądze z odpowiedniego konta bankowego podejmowane były już przez wyznaczone w grupie przestępczej do tego celu - osoby. Poszczególnym oskarżonym zarzucono nadto oszustwa podatkowe i co się z tym wiąże nierzetelne prowadzenie ksiąg i dokumentacji podatkowej. Prokuratorzy na poczet ewentualnych grzywien zabezpieczyli u oskarżonych pieniądze oraz inne mienie wartości co najmniej 970 tysięcy zł.

V Ds. 13/04 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: Wydział Śledczy skierował do sądu akt oskarżenia przeciwko 4 mężczyznom w wieku od 42 do 50 lat - 3 członkom Zarządu Dolnośląskich Zakładów Metalurgicznych "Dozamet" S.A. w Nowej Soli oraz jednemu biznesmenowi. Oskarżeni, działając wspólnie i w porozumieniu, w sytuacji grożącej spółce upadłości, nie mogąc zaspokoić wszystkich wierzycieli, usiłowali spłacić tylko niektórych z nich na wielomilionowe kwoty, posługując się przy tym jako autentycznymi uprzednio podrobionymi dokumentami. W następstwie rozpoznania zawiadomienia o przestępstwie złożonego przez Zarząd "Dozamet" S.A. wszczęto i przeprowadzono śledztwo w sprawie fałszowania dokumentacji Spółki oraz zaspokojenia wybranych jej wierzycieli przez poprzedni zarząd. Jak ustalono, oskarżeni prezesi zarządu zawierali także umowy pożyczek oraz aneksy do tych umów o przyznanie środków budżetowych z EFSAL, które miały być przeznaczone na wsparcie restrukturyzacji i osłony likwidacji przedsiębiorstw a następnie wykorzystywali je niezgodnie z ich przeznaczeniem. Oskarżeni mieli obowiązek informowania pożyczkodawców o wszelkich okolicznościach mogących mieć istotny wpływ na wstrzymanie bądź ograniczenie wysokości udzielonej pożyczki, tego jednak nie robili. Podobnie w przypadku składania deklaracji podatkowej w Urzędzie Skarbowym oskarżeni wykazywali nadwyżki podatku VAT zawyżone o kwotę ponad 1 miliona złotych, narażając Skarb Państwa na bezpodstawny zwrot podatku w powyższej kwocie, a tym samym na straty.

2 Ds. 248/04 Prokuratury Rejonowej w Krośnie Odrzańskim: W dniu 26 sierpnia 2004r. postawiono w stan oskarżenia Wiktorię N. – główną księgową Stowarzyszenia Gmin Rzeczypospolitej Polskiej – Euroregion „Sprewa – Nysa - Bóbr”, która poprzez dokonywanie, na swój rachunek bankowy, wpłat nienależnych jej sum pieniężnych, przywłaszczyła powierzone jej przez Euroregion pieniądze w łącznej kwocie 90.569,14 zł. Proceder ten prowadziła w okresie od 14 stycznia 2002r. do 21 lutego 2003r. wypełniając blankiety przelewów opatrzone podpisami dyrektora i prezesa stowarzyszenia niezgodnie z ich wolą i ukrywając fikcyjne operacje finansowe w dokumentacji księgowej przez wpisywanie do ksiąg rachunkowych fikcyjnych rozliczeń z różnymi podmiotami gospodarczymi oraz sporządzenie bilansu rocznego zawierającego nieprawdziwe dane księgowe. W rzeczywistości oskarżona dokonywała na swoje konto przelewów z tytułu rzekomej „nagrody”, „zaliczki”,

wynagrodzenia w zawyżonej kwocie bądź należnej wysokości ale podwójnie, jak również „spłacała” pożyczkę do kasy zapomogowo-pożyczkowej nie potrącając jej jednak z własnego wynagrodzenia.

2 Ds. 4/04/s Prokuratora Rejonowego w Nowej Soli: 13 lutego 2004r. skierowano akt oskarżenia przeciwko Zbigniewowi C. i Henrykowi S. o to że: od marca do maja 2000r w Koźuchowie i Wieluniu, działając wspólnie i w porozumieniu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, doprowadzili do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 42.000 złotych właścicieli Spółki cywilnej -Sklep Wielobranżowy w Koźuchowie-Zofię H. i Jana Z. poprzez wprowadzenie w błąd co do sposobu wykorzystania podpisanych przez nich weksli in blanco, w szczególności poprzez przedłożenie ich w Banku PKO S.A Oddział w Wieluniu celem realizacji, w sytuacji kiedy zobowiązanie wekslowe nie istniało, a weksle miały być jedynie podstawą do zawarcia współpracy handlowej z innym podmiotem gospodarczym. Postępowanie pozwoliło na ustalenie mechanizmu przestępstwa, okoliczności jego popełnienia oraz innych danych, które pozwoliły na skierowanie aktu oskarżenia.

2Ds. 588/04/s i 2Ds. 522/04/s Prokuratura Rejonowego w Świebodzinie: Pod nadzorem tego prokuratora przeprowadzono śledztwo przeciwko Stanisławowi M. i innym, którzy w latach 2003-2004, dopuścili się szeregu (kilkuset) wyłudzeń różnych towarów konsumpcyjnych na terenie województwa lubuskiego i dolnośląskiego. Sposób działania w większości przypadków był taki sam. Na przykład Dariusz Z. namawiał przygodnie spotkane osoby obietnicą szybkiego i łatwego zarobku do wzięcia różnych towarów na kredyt. W tym celu wypisywał im zaświadczenia i z początku sam, a później przy pomocy innych osób, zawoził do konkretnego sklepu (na przykład AUCHAN w Zielonej Górze, czy NEONET w Sulechowie). Pod sklepem osoby te były instruowane co do sposobu zachowania w sklepie i tego jaki konkretnie mają wziąć towar. Na miejscu albo w biurze Dariusz Z. telefonicznie potwierdzał zatrudnienie takiej osoby. Towary w postaci najczęściej telewizora czy DVD, były tym osobom odbierane pod sklepami. Otrzymywały za usługę do 200 złotych i zawsze były zapewniane o tym, iż nabywca tego towaru, który z różnych względów nie mógł jego kupić samodzielnie, będzie go spłacał. W śledztwie podjęto działania wielokierunkowe. Z jednej strony starano się stwierdzić wszystkie możliwe przestępstwa popełnione przez podejrzanych. Następnie uzyskać dokumentację kredytową, nierzadko oryginalną. W dalszych działaniach ujawniano paserów i starano się odzyskać choć część wyłudzonego towaru. Oba postępowania częściowo zakończono w grudniu 2004 roku, kierując przeciwko podejrzany akty oskarżenia. Ze śledztw wyłączono szereg przestępstw do odrębnych postępowań.

1 Ds.281/04 Prokuratora Rejonowego w Żaganiu: prowadzona przeciwko Sebastianowi P. oskarżonemu o to, że w dniu 20 listopada 2003 roku w Żaganiu w celu uzyskania z firmy BISE Leasing S.A finansowych środków finansowych na zakup i leasing czterech komór chłodniczych o wartości 217.200, 00 złotych oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłował wprowadzić w błąd przedstawiciela firmy Krzysztofa O. co do swoich możliwości finansowych spłaty wartości przedmiotu leasingu oraz przedłożył fałszywe dokumenty mające istotne znaczenie dla uzyskania kredytu tj. podrobione zeznanie podatkowe PIT – 36 za 2002 roku, zeznanie podatkowe PIT – 5 za sierpień 2003 roku, zaświadczenie ZUS, opinię banku Raiffeisen, zaświadczenie o wpisie do ewidencji działając na szkodę BISE Leasing S.A. w Warszawie. W dniu 16 lipca 2004 roku do Sądu Rejonowego w Żaganiu został skierowany akt oskarżenia.

1 Ds. 295/04 Prokuratora Rejonowego w Żaganiu: przeciwko Stefanowi Ż. i Januszowi Ż. oskarżonym o to, że w dniu 20 stycznia 2001 roku w Żaganiu prowadząc wspólnie działalność gospodarczą Przedsiębiorstwo Techniczno – Produkcyjne podali nieprawdę w deklaracji na podatek od towarów i usług VAT – 7 za grudzień 2000 roku, w wyniku czego narazili Skarb Państwa na uszczuplenie należności podatkowej w podatku VAT w kwocie 666, 628 złotych.. Ponadto wyżej wymienieni zostali oskarżeni o to, że w dniu 12 kwietnia 1999 roku narazili Skarb Państwa na uszczuplenie podatku dochodowego od osób fizycznych za 1998 roku w kwocie 132.946, 60 złotych żądając bezpodstawnie zwrotu tego podatku dokonanego wcześniej w formie zaliczek w kwocie 17.928,58 złotych oraz w dniu 13 kwietnia 1999 roku narazili Skarb Państwa na uszczuplenie podatku dochodowego od osób fizycznych za 1998 rok w kwocie 131.951,20 złotych żądając bezpodstawnie zwrotu nadpłaty tego podatku dokonanego wcześniej w formie zaliczek w kwocie 16.600, 88 złotych. Wymienieni zostali oskarżeni również o to, że w sposób nierzetelny prowadzili księgi rachunkowe spółki w ten sposób, że dokumentowali w nich czynności w zakresie obrotu paliwowego niezgodnie ze stanem rzeczywistym. W dniu 30 lipca 2004 roku do Sądu Rejonowego w Żaganiu został skierowany akt oskarżenia.

4. Przestępczość korupcyjna

Przekonanie o ogromnej skali tego zjawiska jest powszechne i dodatkowo podsycane przez media. Nie podejmując się z braku wystarczających danych do zajmowania stanowiska w tej sprawie, ograniczono się w niniejszej informacji do przedstawienia danych statystycznych stwierdzonych przypadków przestępstw korupcyjnych w okręgu zielonogórskim w latach 2003 i 2004:

Powiat	2003	2004
Krosno Odrz.	8	5
Nowa Sól	4	11
Świebodzin	9	5
Wschowa	1	2
Zielona Góra	5	38
Żagań	8	0
Żary	34	12
Razem	69	73

Jako przykład sprawy charakterystycznej dla przygranicznej przestępczości korupcyjnej można przytoczyć:

V Ds. 28/03 Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze: sprawa prowadzona w Wydziale Śledczym przeciwko Arkadiuszowi S. Dotyczyła przewiezienia w dniu 18 lipca 2003 r. w miejscowości Guben przez granicę niemiecko – polską przez funkcjonariusza Straży Granicznej Arkadiusza S. w bagażniku swojego samochodu obywatelki Bułgarii i przyjęcia przez niego korzyści majątkowej w kwocie 500 Euro. Akt oskarżenia został skierowany do Sądu Rejonowego w Krośnie Odrzańskim. Arkadiusz S. przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, a sprawa obywatelki Bułgarii została wyłączona do odrębnego prowadzenia i także zakończona wyrokiem skazującym. Arkadiusz S. do chwili obecnej jest zawieszony w czynnościach służbowych.

5. Przestępczość cudzoziemców

Przystąpienie Polski w minionym roku do Unii Europejskiej miało znaczący wpływ także na sposób prowadzenia postępowań karnych związanych ze sferą stosunków międzynarodowych, głównie z powodu implementowania do prawa polskiego nowych instytucji i procedur, z których najważniejsze znacznie praktyczne dla spraw karnych ma europejski nakaz aresztowania.

Liczba przestępstw dokonanych w roku 2004 przez obywateli państw obcych na obszarze okręgu zielonogórskiego ulegała widocznemu zmniejszeniu.

Do najczęściej dokonywanych przez cudzoziemców czynów przestępczych zaliczyć należy udzielanie pomocy do nielegalnego przekroczenia granicy państwowej z Polski do Niemiec.

Znacznie rzadziej obywatele państw obcych byli zatrzymywani w związku z popełnieniem innych przestępstw, wśród których można wymienić: wprowadzanie do obrotu narkotyków, kradzieże, kradzieże z włamaniami, rozboje i kierowanie w stanie nietrzeźwości pojazdami mechanicznymi.

Sprawcami zdecydowanej większości przestępstw byli obywatele Ukrainy.

Ponadto odnotowano sporadyczne przypadki dokonania czynów zabronionych przez obywateli Wietnamu, Białorusi, Indii i Niemiec.

Do zasługujących na zainteresowanie postępowań karnych prowadzonych przeciwko obywatelom państw obcych zaliczyć należy następujące:

- I Oz 13/04/ZG	- kradzieże z włamaniem dwóch samochodów osobowych, dokonane przez obywateli ukraińskich wspólnie z obywatelem polskim, z usytuowanych na terenie Zielonej Góry parkingów osiedlowych.
- I Oz 24/04/ZG	- obywatel Bułgarii wspólnie z obywatelami polskimi zajmował się handlem środkami odurzającymi w postaci heroiny na terenie Zielonej Góry. Zadaniem obywatela bułgarskiego było dostarczanie narkotyków podległym dealerom i rozliczenie się z nimi. W procedurze tym uczestniczył przez okres 2 lat.
- I Oz 32/04/ZG	- obywatel ukraiński był członkiem grupy przestępczej, składającej się głównie z obywateli polskich, której zdaniem było dokonywanie kradzieży samochodów oraz obrót tymi samochodami.
- I Oz 249/04/Sb	- usiłowanie zabójstwa małoletniego syna przez obywatelkę Niemiec. W wyniku prowadzonego postępowania okazało się, że wymieniona cierpi na chorobę psychiczną mającą postać psychozy alkoholowej.
- I Oz 290/04/Żr	- organizowanie cudzoziemcom, głównie obywatelom Pakistanu i Indii, nielegalnego przekraczania polsko – niemieckiej granicy państwowej

	przez obywatela Pakistanu, który proceder ten uprawiał wspólnie z obywatelami polskimi.
- I Oz 323/04/Sb	- zatrzymani pod zarzutami kilkakrotnego nielegalnego przekroczenia polskiej granicy państwowej trzej obywatele Ukrainy, wobec których Sąd wydał postanowienia o tymczasowym aresztowaniu dokonali samouwolnienia poprzez zdjęcie kajdanek. Następnie zbiegli, lecz w trakcie pościgu zostali ujęci.

W toku postępowań przygotowawczych sądy okręgu zielonogórskiego na wnioski prokuratorów rejonowych zastosowały środki zapobiegawcze w postaci tymczasowych aresztowań wobec **55** obcokrajowców. Spośród ogólnej liczby tymczasowo aresztowanych **31** osób to obywatele Ukrainy.

W prokuraturach rejonowych zarejestrowano **4** postępowania karne dotyczące wypadków, w następstwie których śmierć ponieśli cudzoziemcy.

3. Zwalczanie przestępczości

Przestępczość nie ma jednej uniwersalnej przyczyny. O jej formach i nasileniu decydują czynniki społeczne, ekonomiczne, zdrowotne, psychologiczne, a nawet zwyczajowe. Z tego też względu skuteczne jej zwalczanie, a właściwie ograniczanie, nie zależy wyłącznie od jednego tylko czynnika.

Skutecznie ograniczać przestępczość można dopiero wówczas, gdy udaje się połączyć w jeden spójny system wysoki poziom ujawnialności przestępstw i wykrywalności ich sprawców oraz adekwatną do społecznego poczucia sprawiedliwości reakcją karną. Istotne znaczenie ma duża sprawność postępowania karnego i optymalne posługiwanie się instytucją środków zapobiegawczych ze szczególnym uwzględnieniem tymczasowego aresztowania. Liczy się także społeczna dezaprobatą dla przestępstwa i jego sprawcy oraz szeroka profilaktyka potencjalnych ofiar.

Uwarunkowana wysoką wykrywalnością zasada nieuchronności kary, nawet gdyby była możliwa do zrealizowania, sama przez się nie powstrzymuje od popełnienia przestępstwa. Gdy zyski oczekiwane z przestępstwa są znaczne, karę, zwłaszcza niską, opłaca się ponieść. Są środowiska społeczne, dla których karalność jest rodzajem nobilitacji. Z tego też względu motywacja przestępcy wyznaczona jest w jednakowym stopniu przez prawdopodobieństwo ukarania, jak i przez wielkość i dolegliwość realnie wymierzanej kary w analogicznych przypadkach.

Świadomość wpływu tych wszystkich czynników i ich wzajemna współzależność od siebie w procesie zwalczania patologii społecznej, jaką jest przestępczość, potrzebna jest w jednakowym stopniu ustawodawcy, kreatorom polityki społecznej, wszystkim środowiskom kształtującym opinię publiczną, jak i uczestnikom wymiaru sprawiedliwości.

1. Wykrywalność sprawców przestępstw

Statystyka wykrywalności zwykle odnosi się do tzw. wykrywalności nominalnej, a więc stosunku wykrytych sprawców przestępstw do ogółu przestępstw stwierdzonych bez względu na to, czy sprawcy ci byli znani od początku postępowania [np. wskazani w zawiadomieniu czy zatrzymani na gorącym uczynku] czy też zostali zidentyfikowani dopiero w wyniku policyjnych działań wykrywczych.

W tak rozumianej statystyce odróżnia się wykrywalność przestępstw ogółem i wykrywalność przestępstw określonego rodzaju.

W roku 2004 w sprawach prowadzonych lub nadzorowanych przez jednostki organizacyjne Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze wykryto sprawców **17.837** zbrodni i występków. Stanowiło to **68,2%** wszystkich stwierdzonych przestępstw.

Dla porównania, rok wcześniej wykryto sprawców 17.971 przestępstw, co dawało 67,0% wszystkich stwierdzonych czynów o znamionach przestępstwa. Relację pomiędzy ilością przestępstw stwierdzonych, a poziomem wykrywalności ich sprawców w okręgu zielonogórskim na przestrzeni ostatnich 5 lat przedstawia tabela poniżej.

R o k	Stwierdzone	Wykryte	Wsk. wykrycia
2000	24.801	13.527	54,5 %.
2001	27.338	17.275	62,2%.
2002	27.270	18.453	67,6%
2003	26.687	17.971	67,0%
2004	26.155	17.837	68,2%

W celu bardziej wyważonej oceny skuteczności działań wykrywczych organów ścigania okręgu zielonogórskiego należałoby zauważyć, że poziom ten dla Polski w ostatnich latach kształtował się następująco:

Rok	2000	2001	2002	2003
Wsk. wykrywalności	47,8	53,8	54,9	55,2

*** Za rok 2004 brak danych w momencie opracowania niniejszej informacji

Poziom wykrywalności był jednak zróżnicowany zarówno w poszczególnych jednostkach organizacyjnych policji, jak kategoriach stwierdzanych tam przestępstw.

Wskaźniki wykrywalności ogółem przestępstw stwierdzonych w poszczególnych powiatach za lata 2003 - 2004 przedstawia tabela:

Powiat	2003	2004
Krośnieński	64,0%	69,8% [39,5]
Nowosolski	71,9%	73,0% [46,7]
Wschowski	71,7%	72,2% [41,0]
Świebodziński	69,5%	68,5% [36,7]
Zielonogórski	59,8%	61,9% [29,5]
Żagański	76,6%	74,0% [40,8]
Żarski	69,9%	68,2% [35,3]

Podane w 3 kolumnie w nawiasach kwadratowych wielkości stanowią informację o tzw. skuteczności spraw w statystyce prokuratorskiej i wyrażają stosunek ilości spraw zakończonych aktem oskarżenia i wnioskiem o warunkowe umorzenie do ilości zarejestrowanych postępowań karnych. Porównanie policyjnego „wskaźnika wykrywalności” i prokuratorskiego „wskaźnika skuteczności spraw” jednoznacznie wskazuje, że zachodzi pomiędzy nimi wyraźna zależność. Prokuratury o najwyższej skuteczności postępowań [Nowa Sól, Wschowa, Żagań] nadzorują postępowania przygotowawcze prowadzone przez jednostki policji o najwyższym wskaźniku wykrywalności sprawców przestępstw i odwrotnie. Zależność ta uzasadnia potrzebę

pogłębionego zainteresowania się prokuratorów efektywnością działań wykrywczych policji. Z drugiej jednak strony niektóre jednostki policji powinny podnieść jakość gromadzonych dowodów winy wobec ustalonych sprawców przestępstw, co powinno zmniejszyć odsetek spraw umarzanych wobec braku znamion czynu zabronionego.

Znacznie większa rozpiętość statystyczna charakteryzowała poziom wykrywalności poszczególnych przestępstw. Dotyczy to zwłaszcza zdarzeń statystycznie opisanych małymi liczbami bezwzględnych.

1a. Zabójstwa

Poziom wykrywalności sprawców najpoważniejszych przestępstw, w tym zwłaszcza zabójstw, na całym świecie uważany jest za najbardziej miarodajne kryterium oceny sprawności policji kryminalnej

Wskaźnik wykrywalności zabójstw w całym województwie lubuskim wyniósł w 2004 roku 84,8% [przed rokiem - 91,4%, a 2 lata wcześniej - 95,7%]. W powiatach okręgu zielonogórskiego wykryto sprawców 16 spośród 17 popełnionych zbrodni tego rodzaju, co dało **94,1%**. Wszystkich sprawców zabójstw nie udało się wykryć jedynie w Krośnie Odrz.

1b. Zgwałcenia

W województwie lubuskim wykryto 86,2% sprawców zgwałceń. W okręgu zielonogórskim zostali wykryci sprawcy 41 spośród 45 stwierdzonych zgwałceń [**91,1%**]. Jedynie w Zielonej Górze i Żarach nie udało się ustalić wszystkich sprawców tego niebezpiecznego występku.

1c. Rozboje i wymuszenia.

Stanowią kolejną prestiżową grupę przestępstw. Poziom wykrywalności sprawców tych przestępstw w całym województwie wyniósł 69,5 %. Wykryto bowiem 535 spośród 759 popełnionych. W jednostkach organizacyjnych policji nadzorowanych przez Prokuraturę Okręgową w Zielonej Górze wykryto sprawców

320 spośród 479 stwierdzonych czynów tej kategorii. Wskaźnik wykrywalności wyniósł więc **66,8%**.

Najkorzystniej przedstawia się on w powiecie krośnieńskim, gdzie wykryto sprawców 64 spośród 74 stwierdzonych rozbojów, co dało 86,5% wykrywalności. Najłabsze wskaźniki w tym zakresie odnotowała policja zielonogórska [58,5] i żagańska [59,2].

W roku 2003 relatywnie korzystniej przedstawiała się wykrywalność sprawców napadów rabunkowych, którzy posłużyli się bronią lub innym niebezpiecznym narzędziem. Wówczas na 59 stwierdzonych zbrodni tego rodzaju doszło do ustalenia sprawców w 42 przypadkach. Poziom wykrywalności w okręgu wyniósł więc 71,1%. Niestety tego bardzo dobrego poziomu nie udało się utrzymać w roku 2004. Wykryto bowiem tylko sprawców 21 na 53 stwierdzone rabunki. Dało to **39,6 %**.

1d. Kradzieże z włamaniem.

Jest to ciągle poważny problem i ma on charakter ogólnopolski ogólnopolski. Wg danych Komendy Głównej Policji, poziom wykrywalności włamań nie był imponujący i przedstawiał się następująco:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Wsk.wykr.	23.3%	22,3%	21,5%	20,2%	b. d.

W Województwie Lubuskim analogiczne dane w ostatnich latach były bardziej optymistyczne:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Wsk.wykr.	34,3 %	31,7 %	32,8%	34,3%.	33,3%

W poszczególnych powiatach okręgu zielonogórskiego omawiany problem nie odbiega zasadniczo od średniej wojewódzkiej, jakkolwiek występują poważne różnice pomiędzy powiatami w danym okresie czasu oraz w poszczególnych latach w tych samych jednostkach administracyjnych. Jedynie w powiecie żagańskim poziom wykrywalności na przestrzeni ostatnich lat nigdy nie spadł poniżej 30%.

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004
Krośnieński	23,6	31,3	26,2	28,5	33,2
Nowosolski	30,1	25,8	37,7	28,0	24,1
Wschowski*		22,9	31,4	44,0	28,1
Świebodziński	27,7	38,4	34,3	26,3	36,8
Zielonogórski	20,4	21,7	22,7	32,0	28,1
Żagański	34,7	41,1	46,8	42,3	35,6
Żarski	34,9	32,9	29,7	29,1	36,1

1e. Kradzież samochodu.

Sygnalizowany wcześniej wzrost ilości kradzieży samochodów zaznaczył się niestety także niskim poziomem wykrywalności sprawców tego uciążliwego przestępstwa. Wykryto bowiem tylko sprawców 130 spośród 594 stwierdzonych kradzieży samochodów, co stanowi **21,8%**. W rozbiciu na poszczególne powiaty i lata problem szczegółowo ilustruje tabela:

Powiat	2000	2001	2002	2003	2004
Krośnieński	14,0	4,7	23,1	25,0	47,8
Nowosolski	27,2	22,5	6,4	25,5	23,5
Wschowski*		11,9	8,0	26,7	5,6
Świebodziński	34,5	17,7	16,7	11,1	17,9
Zielonogórski	6,8	26,8	22,2	28,2	17,5
Żagański	25,6	23,5	41,1	35,0	11,8
Żarski	11,3	6,0	18,0	20,0	21,5

Także skuteczność ścigania złodziei samochodowych cechuje się znaczną fluktuacją w poszczególnych powiatach i okresach rozliczeniowych.

2. Środki zapobiegawcze

Aktualne pozostaje stanowisko kierownictwa Prokuratury Okręgowej, że praktyka stosowania środków zapobiegawczych jest istotnym elementem polityki kryminalnej, jako działalności ukierunkowanej na ograniczanie przestępczości. Wprawdzie nie sposób nie zgadzać się z kodeksową zasadą, że celem środków zapobiegawczych jest zapewnienie właściwego toku postępowania karnego, ale cel ten należy pojmować szeroko. Ograniczenie funkcji tymczasowego aresztowania tylko i wyłącznie do celów ściśle procesowych prowadzi w istocie rzeczy do poczucia bezkarności u przestępców. Tak samo praktykę taką odbiera i ocenia opinia publiczna.

Wypada przypomnieć, że wychodząc z takich właśnie przesłanek w prokuraturach okręgu zielonogórskiego już na początku 2000 r. nastąpiła radykalizacja praktyki aresztowej. Pogłębienie tego kierunku nastąpiło jeszcze wyraźniej po ukazaniu się wytycznych Ministra Sprawiedliwości z lipca 2000 r. Na ich podstawie w sprawach o przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka, a także w sprawach o poważne przestępstwa przeciwko mieniu, handel narkotykami czy dokonywanie przestępstw w zorganizowanej grupie przestępczej, stosowanie tymczasowego aresztowania stało się regułą. Prokuratorzy otrzymali też zalecenie utrzymywania tego środka aż do momentu wniesienia aktu oskarżenia do sądu.

Praktykę stosowania tymczasowego aresztowania w latach 1999 – 2004 ilustruje tabela poniżej:

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ilość t.a.	715	1.142	1.303	1.118	1.152	1.029
Wsk. t.a.				6,3%.	9,3%.	6,6%

Doświadczenie praktyki wykazuje, że często prokuratorowi łatwiej wyjednać w sądzie decyzję o tymczasowym aresztowaniu podejrzanego, niż utrzymać ten środek do czasu rozpoznania sprawy przez sąd. Areszty są uchylane (lub zmieniane na inne łagodniejsze środki zapobiegawcze) często nie dlatego, że ustały faktycznie przyczyny dla których je stosowano. Prowadzący postępowanie ulegają presji terminów procesowych, licznych wniosków i zażaleń, co powoduje przesyłanie akt do

prokuratury nadrzędnej i sądów różnych instancji. Ostatecznie tymczasowe aresztowanie w momencie wniesienia aktu oskarżenia stosowane było wobec 608 osób.

W prokuraturach okręgu zielonogórskiego ciągle występują zbyt duże i trudne obiektywnie do usprawiedliwienia różnice pomiędzy poszczególnymi prokuraturami tymczasowego zakresie stosowania tymczasowego aresztowania. W roku 2003 odpowiedni wskaźnik wynosił np. dla prokuratury zielonogórskiej 10,5, ale dla prokuratury krośnieńskiej i wschowskiej tylko 4,3.

Zakres i dynamikę stosowania innych niż tymczasowe aresztowanie środków zapobiegawczych w ostatnich czterech latach przedstawia tabela:

Rok	2001	2002	2003	2004
Por. maj.	220	221	207	180
Dozór/zok****	155	685	713	165
Dozór policji	363	570	588	480
Poręczenia			1	2

**** Dozór policji połączony z zakazem opuszczania kraju.

Przedstawione ilości zastosowanych aresztów i innych środków zapobiegawczych oraz ich wskaźniki w relacji do wielkości podejrzanych zdają się wskazywać, że po okresie zaostrzenia zasad postępowania z osobami podejrzanymi w latach 2000 – 2003, w roku 2004 doszło do ujawnienia się tendencji odwrotnej. Do pewnego stopnia tendencja ta może być usprawiedliwiona spadkiem ilości niektórych poważnych czy uciążliwych przestępstw, np. włamań. Coraz silniejsza stawała się też w okresie objętym informacją presja wynikająca z przegęszczenia zakładów penitencjarnych. Zrozumienie dla tych względów nie powinno jednakże upoważniać prokuratorów do zagubienia zasadniczych dyrektyw stosowania środków zapobiegawczych, zapobiegawczych tym zwłaszcza tymczasowego aresztowania.

Dostępne dane jednoznacznie wskazują też na nazbyt ograniczone stosowanie w toku postępowania przygotowawczego poręczenia majątkowego.

3. Zabezpieczenie majątkowe

Ta instytucja prawa karnego procesowego służy zapewnieniu realizacji kar majątkowych albo roszczeń odszkodowawczych na rzecz pokrzywdzonego przestępstwem. Jest ważnym instrumentem polityki kryminalnej, zwłaszcza przy zwalczaniu przestępczości przeciwko mieniu.

Zaprezentowana poniżej tabela stosowania tego środka przymusu potwierdza właściwe tendencje jego stosowania w praktyce prokuratur okręgu zielonogórskiego.

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Ilość postanowień	112	181	252	388	496
Wartość mienia	Brak danych	821.400	2.031.966	3.391.214	5.362.534

4. Działalność oskarżycielska i penitencjarna

Wyniki postępowania sądowego dostarczają również podstaw do oceny zakresu, efektów i jakości pracy prokuratora jako oskarżyciela publicznego. Zadania w tym zakresie w ostatnich latach ulegają systematycznie zwiększeniu.

W 2003 roku z oskarżenia prokuratorów okręgu zielonogórskiego sądy I-szej instancji osądziły 12.835 oskarżonych. W roku 2002 osądzono zdecydowanie mniej, bo 11.363 osoby. Stanowiło to jednak o 1.542 osoby więcej niż w roku 2001, kiedy osądzonych zostało 9.821 osób. Z kolei, w roku 2000 wielkość ta wyniosła 7.440.

Porównanie roku 2000 i 2004 uprzytomnia, że zakres oskarżycielskich obowiązków prokuratorów uległ w tym czasie niemal podwojeniu. W skali poszczególnych lat sytuację obrazuje poniższa tabela:

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Osądzienia	7.740	9.821	11.363	12.835	14.674

Tak lawinowo rosnąca w ostatnich latach liczba osądzonych była efektem poprawy efektywności ścigania i znacznego wzrostu ilości przygotowanych przez prokuratorów aktów oskarżenia, ale też przysparzała im wielu dodatkowych obowiązków związanych z wykonywaniem czynności oskarżycielskich w sądzie – nierzadko były to 2-3 dni robocze każdego tygodnia, oceną zapadających wyroków wg kryterium ich zgodności z prawem i zasadami sądowego wymiaru kary, opracowywaniem apelacji i innych środków zaskarżenia.

W 2004 r sądy uniewinniły **232** osoby oskarżone, co stanowi **1,6 %** ogółu osądzonych [w roku 2003 – 2,1 a w 2002 roku – 1,6 %]. Najlepszy w tym zakresie wskaźnik uzyskały Prokuratury Rejonowe w Nowej Soli i Krośnie Odrz. – 1,1 %. Najwięcej uniewinnień odnotowała Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie – 2,8 [rok wcześniej – 4,2%]. Wskaźnik uniewinnień wyliczony dla całego okręgu zielonogórskiego jest minimalnie lepszy niż średnia całej poznańskiej apelacji, która wyniosła 1,7%.

Konieczne przy tym staje się przypomnienie, że dla oceny jakości pracy prokuratora znaczenie posiada nie tyle sam odsetek uniewinnień, co powody wydawania wyroków uniewinniających. Przedłożenie sądowi kompletnego materiału dowodowego z aktem oskarżenia w szeregu przypadkach jest bowiem jedynym możliwym sposobem zamknięcia sprawy niejednoznacznej dowodowo, w której rozstrzygnięcie o winie podjąć może tylko organ niezawisły, jakim jest sąd.

Wśród uniewinnionych były 3 osoby tymczasowo aresztowane w postępowaniu przygotowawczym. Stanowiło to 0,5% oskarżonych odpowiadających z tymczasowego aresztowania. Średnia Apelacji Poznańskiej tego samego wskaźnika wyniosła 0,7%. Każda sprawa, w której zapadł wyrok uniewinniający była badana pod kątem zasadności oskarżenia i wniosku o zastosowanie środka zapobiegawczego w jego najsurowszej postaci. Badania tego rodzaju nie ujawniły istotnych nieprawidłowości.

W razie ujawnienia – zdaniem sądu - istotnych braków w materiale dowodowym sądy te zwracały sprawy prokuratorom do uzupełnienia postępowania przygotowawczego. Zanotowano **45** takich zwrotów, co stanowi **0,4 %** w stosunku do 10.116 spraw przesłanych z aktem oskarżenia [przed rokiem odsetek spraw zwróconych wyniósł 0,6, a w roku 2002 roku wskaźnik ten wyniósł 0,7 %]. W okresie objętym informacją szczególnie dużo zwrotów zanotowała prokuratura zielonogórska – 19 [0,8%], żarska – 11 [0,7%] oraz świebodzińska – 7 /0,5/. Natomiast prokuratury nowosolska i wschowska nie odnotowały ani jednego zwrotu sprawy.

Dbając o zgodność wyroków sądowych z przepisami prawa oraz o niezbędną surowość orzekanych kar zwłaszcza w stosunku do sprawców przestępstw najgroźniejszych prokuratorzy wnieśli **1.123** apelacji bądź sprzeciwów. Wskaźnik tej aktywności wyniósł **7,7%**. Szczególna aktywność apelacyjna charakteryzowała w 2004 r. Prokuratury Rejonowe w Świebodzinie [10,5%] i Żarach [9,7%]. Najmniejsza prokuraturę wschowską – 3,1%. Należy jednak podkreślić, że odsetek zaskarżanych wyroków zielonogórskiej prokuratury okręgowej w minionym roku - pomimo spadku w porównaniu do roku 2003 - był wyższy niż średnia całej apelacji poznańskiej, która wyniosła 6,9% osadzonych.

W roku 2004 sądy II instancji rozpoznały **799** apelacji prokuratorских, uwzględniając **398**, co stanowiło **49,8%**. Zarówno ilość apelacji rozpoznanych, jak wskaźnik uwzględnionych uległy zwiększeniu w porównaniu z rokiem 2003.

Aktywność prokuratorów poszczególnych wydziałów Prokuratury Okręgowej w postępowaniu sądowym, formy i zakres ich zaangażowania oraz efekty podejmowanych działań są przedmiotem osobnych informacji.

5. Działalność z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego

Efektom działań cywilistycznych było skierowanie do sądów **456** wniosków o wszczęcie postępowania nieprocesowego, wytoczenie **180** powództw cywilnych oraz zgłoszenie udziału w **401** postępowaniach a także skierowanie **351** wniosków do komisji rozwiązywania problemów alkoholowych celem ustalenia uzależnienia od alkoholu sprawców przestępstw.

Zdecydowana większość wniosków o wszczęcie postępowania nieprocesowego dot. zobowiązania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego (329), w 94 sprawach prokuratorzy zainicjowali postępowanie przed sądami rodzinnymi w celu poddania kontroli sądu wykonywania władzy rodzicielskiej i w 33 sprawach skierowali do sądu wnioski o ubezwłasnowolnienie.

W ramach działalności cywilistycznej przeprowadzono ponadto **4 analizy** problemowe dotyczące:

- wykorzystania spraw o przestępstwa na szkodę małoletnich określone w rozdziałach XXV i XXVI kk do kierowania do sądów zawiadomień w trybie art. 23 kpk;
- wykorzystania do działań pozakarnych spraw o przestępstwa pedofilii;
- prawidłowości i skuteczności czynności podejmowanych w sprawach nieletnich zarejestrowanych w repertorium „Pn” w I półroczu 2004 r.;
- zasadności, formalnej poprawności i skuteczności pozwów skierowanych do sądów na podstawie art. 412 kc przez wszystkie prokuratury rejonowe w II półroczu 2003 roku.

Wyniki analiz dały podstawę do skierowania dalszych wniosków o wszczęcie postępowania nieprocesowego przed sądami rodzinnymi w sprawach karnych, których wcześniej nie wykorzystano do działań cywilistycznych.

Podobnie, jak w ubiegłym roku prokuratorzy skupili swoje działania na odzyskaniu korzyści uzyskanych przez sprawców przestępstw, głównie z handlu narkotykami i płatnej protekcji poprzez kierowanie do sądów pozwów na podstawie art. 412 kc.

Na podkreślenie zasługuje prawie **100 % skuteczność** powództw prokuratora, bowiem wszystkie zostały uwzględnione i ogółem zasądzono z tego tytułu na rzecz Skarbu Państwa **kwotę 390.286 zł.** Część sprawców na wezwanie prokuratorów, dobrowolnie spełniła świadczenie.

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy z powództwa Prokuratora Rejonowego w Żaganiu na rzecz Anny G., która doznała poważnych obrażeń twarzy i głowy oraz trwałego zeszpecenia twarzy – Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zasądził na jej rzecz od sprawcy pobicia Marcina Z. **kwotę 35.000 złotych.**

W zakresie działań administracyjnych skontrolowano **835** spraw, a wykorzystując ustalenia postępowań karnych skierowano ogółem **329** środków prawnych do różnych organów administracji publicznej i Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu.

Dominowały w tym zakresie wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego – **271** głównie z żądaniem wydania decyzji administracyjnej o skierowaniu na badania lekarskie w celu ustalenia istnienia, bądź braku przeciwwskazań do prowadzenia pojazdów mechanicznych przez osoby, którym zarzucono kierowanie pojazdami po użyciu alkoholu, a także wydanie decyzji o wymeldowaniu osób ukrywających się przed organami ścigania.

Skierowano ponadto **48** sprzeciwów z żądaniem uchylenia lub stwierdzenia nieważności wadliwych decyzji administracyjnych w celu wyeliminowania ich z obrotu prawnego oraz **6** odwołań od decyzji i **3** skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Na wniosek Prokuratora Rejonowego w Zielonej Górze Rada Gminy w Zielonej Górze uchwałą z 24 marca 2004 r. uchyliła własną uchwałą z 11.09.1992 r. w sprawie warunków partycypacji w kosztach wykonywania urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę wsi położonych na terenie gminy Zielona Góra nakładającą na mieszkańców gminy przymusową daninę publiczną ukrytą pod postacią partycypacji w kosztach budowy urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę i uzależnieniu przyłączenia do gminnej sieci wodociągowej nieruchomości osób ubiegających się o to przyłączenie od zobowiązania ich do uiszczenia opłaty partycypacyjnej.

W interesie osób pokrzywdzonych przestępstwami prokuratorzy wytoczyli **707** powództw adhezyjnych.

W ubiegłym roku skierowano wprawdzie nieco mniej środków prawnych, niemniej jednak zadawalający jest ich poziom oraz skuteczność a także różnorodność i merytoryczna zasadność.

6. Działalność profilaktyczna

Podobnie jak w kilku poprzednich latach czynności profilaktyczne prokuratorów podejmowane były w niezbędnym zakresie. Jakkolwiek statystyczny wymiar sumy tych czynności można uznać za imponujący – **1.767**, to jednak rozmiar tej działalności rozpisany na konkretne formy [z wyjątkiem współpracy ze środkami społecznego przekazu] był raczej niewielki.

W minionym roku prokuratorzy opracowali w szczególności **16 wystąpień** [w roku poprzednim 14], wskazując ich adresatom ujawnione w postępowaniach karnych okoliczności sprzyjające popełnieniu przestępstw i formułując stosowne wnioski w przedmiocie usunięcia zagrożeń. W **7** przypadkach skierowano **zawiadomienie do organu nadrzędnego** w trybie art. 19 kpk, informując te organy o stwierdzeniu poważnych uchybień w działaniu podległej instytucji publicznej.

Prokuratorzy wykonali nadto 823 inne czynności profilaktyczne, do których zaliczyć należy zwłaszcza spotkania z młodzieżą lub przedstawicielami innych środowisk oraz przekazane organom samorządu terytorialnego informacje na temat zagrożenia przestępczością i innymi naruszeniami prawa.

Istotny wydzźwięk profilaktyczny miały bardzo liczne informacje skierowane do społeczeństwa za pośrednictwem środków masowego przekazu. Ten temat zasługuje na odrębne potraktowanie.

7. Inne formy działalności

1. Współdziałanie ze środkami masowego przekazu.

Rok 2004 zapisze się w historii prokuratury zielonogórskiej jako przełomowy w kontaktach z mediami. Uruchomiona została bowiem, w pełnym wymiarze strona internetowa Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze. Po pierwszych nieśmiałych krokach od maja 2004 zaczął ukazywać się serwis informacyjny, coraz bardziej z upływem miesięcy, szeroki i aktualny. Na stronie umieszczonych jest ponadto bardzo dużo informacji interesujących nie tylko media, ale też każdego odwiedzającego stronę.

Miarą zainteresowania stroną jest fakt, że przez kilka miesięcy stronę odwiedziło ponad 22 tysiące internautów. Informacje umieszczane na stronie publikowane są na łamach prasy ogólnopolskiej, ukazują się w serwisach informacyjnych stacji radiowych i telewizyjnych oraz na stronach największych operatorów internetowych takich jak Onet czy Wirtualna Polska. Dotychczasowe zewnętrzne opinie określają naszą stronę jako jedną z najlepszych w skali kraju.

Taki sposób informowania środków przekazu o pracy prokuratury uznać należy za optymalny i zgodny z zadaniami i interesem prokuratury. Pełna obsługa strony i pojawiających się pytań wymaga jednak dalszego doskonalenia systemu wewnętrznej informacji w jednostkach organizacyjnych okręgu, systematycznej pracy rzecznika i co najmniej jeszcze jednej osoby w wydziale organizacyjnym. Ilość informacji przekazanych mediom oraz niezwykle niekiedy skomplikowany charakter spraw wymagają poświęcenia coraz większej ilości czasu pracy na sprostanie tym zadaniom, tym bardziej, że strona jest aktywna całą dobę i zapytania pojawiają się poza czasem urzędowania prokuratury.

Niezwykle duża ilość kontaktów ze środkami przekazu w roku 2004 wynika nie tylko z uruchomienia informacji na stronie internetowej, ale także z powodu przejęcia do prowadzenia przez Prokuraturę Okręgową bardzo medialnych spraw z Poznania [interwencja Policji na ul. Bałtyckiej i sprzedaż gruntów miejskich].

Obie te sprawy od maja 2004 były w centrum zainteresowania mediów poznańskich i ogólnokrajowych.

W roku 2004 rzecznik przekazał mediom 1523 informacje w zdecydowanej większości dotyczących spraw karnych prowadzonych przez prokuratury okręgu zielonogórskiego. Na stronie internetowej ukazało się 348 komunikatów i opisów spraw zakończonych lub pozostających w biegu. Pod koniec roku 2004 na stronie zaczęły się też pojawiać listy gończe wydawane przez poszczególne prokuratury. Zorganizowano 4 konferencje prasowe.

Rzecznik uczestniczył w 12 audycjach radiowych i telewizyjnych. W audycjach takich uczestniczyli też Prokurator Okręgowy i jego zastępcy. Wzrosła też aktywność w tym zakresie Prokuratur Rejonowych. Szczególny postęp zanotowała prokuratura świebodzińska.

Podobnie jak w latach ubiegłych działalność informacyjna i popularyzatorska kierownictwa Prokuratury Okręgowej, rzecznika prasowego i Prokuratorów Rejonowych osiągnęła poziom w pełni zaspakajający potrzeby wszelkiego rodzaju środków masowej informacji, zarówno regionalnych jak i o szerszym zasięgu.

W roku 2005 uzyskany poziom należy utrzymać a jednocześnie doskonalić stronę internetową i dopływ informacji z poszczególnych jednostek organizacyjnych. Należy w pełni wykorzystać to, że wszystkie jednostki organizacyjne prokuratury zielonogórskiej w roku 2004 zostały wyposażone w laptopy z mobilnym dostępem do internetu i poczty elektronicznej.

2. Współdziałanie z innymi organami i instytucjami

Prokurator Okręgowy bądź wyznaczony przez niego prokurator uczestniczył m.in w:

- 9 sesjach Sejmiku Samorządowego
- naradzie służbowej polskich i niemieckich prokuratur nadgranicznych w Gorlitz
- konferencji nt. regionalnego partnerstwa w zwalczaniu handlu ludźmi w kontekście rozszerzenia Unii Europejskiej

Ponadto odbyła się 1 narada koordynacyjno - informacyjna z organami kontroli oraz urzędami państwowymi posiadającymi uprawnienia organów ścigania i oskarżenia przed sądami.

Wielokrotnie spotykano się z przedstawicielami kierownictwa Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze, Centralnego Biura Śledczego, Straży Granicznej i innych omawiając bieżące problemy zwalczania przestępczości i sposoby reagowania w konkretnych sytuacjach.

3. Obrót prawny z zagranicą

Prokuratura Okręgowa w Zielonej Górze odnotowała **392** sprawy z zakresu obrotu prawnego z zagranicą. W tej sytuacji ilość spraw utrzymała się na poziomie ubiegłorocznym (**399**).

Stwierdzono natomiast dalszy wzrost ilości opracowanych w tutejszej jednostce wniosków o zagraniczną pomoc prawną, które były kierowane do prokuratur państw obcych oraz polskich placówek dyplomatycznych i konsularnych za granicą. Było ich **191**, zaś w roku ubiegłym **165**. W **149** przypadkach o międzynarodową pomoc prawną wystąpiono do prokuratur Republiki Federalnej Niemiec.

Najczęściej w kierowanych za granicę wnioskach rekwizycyjnych znalazły się prośby o nadesłanie dokumentów procesowych, przesłuchanie jako świadków przebywających poza granicami Polski osób oraz przekazanie informacji o obowiązujących w innych państwach przepisach prawa karnego.

Zrealizowano **54** wnioski nadesłane przez prokuratury państw obcych, dotyczące dokonania mających istotne znaczenie procesowe czynności dowodowych.

W **62** sprawach przekazano za granicę wnioski o udzielenie zagranicznej pomocy prawnej w zakresie doręczenia dokumentów procesowych.

Z prokuratur zagranicznych wpłynęło **30** takich wniosków, a w tej liczbie aż **26** z prokuratur niemieckich.

Znacząco wzrosła ilość kierowanych za granicę wniosków o przejęcie ścigania karnego cudzoziemców, którzy stanęli pod zarzutami dokonania przestępstw na terenie Polski, a ich ściganie przez polskie organy ścigania z przyczyn obiektywnych nie było możliwe. Odnotowano bowiem **20** takich wniosków, podczas gdy w roku 2003 opracowano jedynie **3** tego typu wnioski.

Z zagranicy przejęto **15** postępowań karnych przeciwko obywatelom polskim, wszystkie od niemieckich organów ścigania.

Przeprowadzono **2** postępowania ekstradycyjne w oparciu o przepisy Europejskiej konwencji o ekstradycji z 13 grudnia 1957 roku. Dotyczyły one wydania obywateli ukraińskich.

Po raz pierwszy zarejestrowano postępowania ekstradycyjne prowadzone na podstawie uproszczonej procedury ekstradycyjnej między państwami członkowskimi Unii Europejskiej, realizowanej w oparciu o **europejski nakaz aresztowania**.

Za granicę skierowano **4** wnioski o przekazanie osób ściganych, z czego **2** w jednej sprawie, zaś z zagranicy przyjęto w celu wykonania nakazu **3** wnioski o przekazanie osób, wobec których na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej są prowadzone postępowania karne.

W roku 2004 prokuratorzy z okręgu zielonogórskiego wzięli udział w **7** konferencjach i spotkaniach z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości innych państw. Większość nich to spotkania robocze z prokuratorami niemieckimi z przygranicznych prokuratur w Górlitz i Cottbus. Jednak współpraca prokuratur różnych państw w zakresie zwalczania przestępczości ulega ciąglemu rozszerzaniu.

Dowodem tego może być zorganizowana w dniach 17-19 listopada 2004 roku międzynarodowa konferencja prokuratur nadgranicznych na temat metod i form współdziałania prokuratur w zwalczaniu przestępczości transgranicznej, w której oprócz prokuratorów polskich uczestniczyli także prokuratorzy z Austrii, Czech, Niemiec, Węgier, Słowacji i Ukrainy.

4. Załatwianie skarg i przyjmowanie interesantów.

W 2004r. do prokuratur okręgu zielonogórskiego wniesiono **78** skarg. Rok wcześniej było ich 91. W tej liczbie 29 skarg stanowiły zarzuty pod adresem prokuratorów, 28 dotyczyło policji, a na inne urzędy wniesiono 21 skarg. W tej ostatniej grupie dominowały organy administracji rządowej i samorządowej – 6 skarg i komornicy sądowi – 4 skargi.

Wśród skarg pod adresem prokuratorów w 6 przypadkach zarzucono niewłaściwe zachowanie się prokuratorów podczas służby. W dalszych 4 przewlekłość

i biurokratyczne załatwianie spraw, a 3 kolejnych bezczynność lub brak odpowiedzi na pisma.

W wyniku przeprowadzonych postępowań 3 skargi na prokuratorów uznane zostały za uzasadnione. Jedna dotyczyła niewłaściwego zachowania się prokuratora w czasie przesłuchania podejrzanej, kolejna zaniechania doręczenia pokrzywdzonemu kopii postanowienia i ograniczenia się do powiadomienia o treści podjętej decyzji, a ostatnia pominięcia przez prokuratora w postępowaniu jednego spośród wielu wątków podniesionych przez skarżącego w zawiadomieniu o przestępstwie. W pierwszym przypadku prokuratorowi wymierzona została kara porządkowa upomnienia, w obu pozostałych wytknięto uchybienie.

W okresie objętym sprawozdaniem do prokuratur okręgu zielonogórskiego nie złożono ani jednego wniosku w rozumieniu kpa. W ramach działalności skargowo wnioskowej prokuratorzy przyjęli 750 interesantów.

8. Wybrane zagadnienia organizacyjne i kadrowe

W roku 2004 z dniem 1 stycznia rozpoczęła funkcjonowanie nowa jednostka organizacyjna w okręgu- Prokuratura Rejonowa we Wschowie. Jest to najmniejsza prokuratura obejmująca swoją właściwością teren powiatu wschowskiego z przeciętnym wpływem nieco ponad 100 spraw miesięcznie. Przeprowadzono remont kapitalny budynku przekazanego przez Starostwo Powiatowe na siedzibę prokuratury przystosowując go do potrzeb tej jednostki.

Wraz ze zrealizowanym remontem siedziby Prokuratury Rejonowej w Żaganiu zakończony został proces przystosowania wszystkich siedzib prokuratur do wymogów jakim powinny odpowiadać tego typu jednostki pod każdym względem. Nie można też

pominąć faktu, że wszystkie jednostki organizacyjne zostały wyposażone we wszelki niezbędny sprzęt biurowy i socjalny.

W minionym roku Prokuratura Okręgowa dysponowała 124 etatami orzeczniczymi i na 31 grudnia wszystkie etaty były obsadzone. Poniższa tabela obrazuje faktyczną obsadę w ostatnich 10 latach:

rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
prokuratorzy i asesory	66	78	97	96	105	106	106	107	115	124
aplikanci etatowi	38	35	22	14	4	6	6	2	3	3
aplikanci pozaetatowi	0	0	1	5	15	17	24	31	34	26

W 2004 roku odeszło ze służby 5 prokuratorów w tym 3 przeniosło się do innych jednostek organizacyjnych a 2 odeszło w stan spoczynku.

W okręgu funkcjonowało 8 jednostek organizacyjnych prokuratury z następującą ilością przyznaných i obsadzonych etatów:

1. Etaty orzecznicze

Prokuratura Okręgowa –	31
Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze –	27
Prokuratura Rejonowa w Żarach –	16
Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli –	13
Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie –	12
Prokuratura Rejonowa w Żaganiu –	10
Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrz. –	10
Prokuratura Rejonowa we Wschowie –	4

2. Etaty urzędnicze i inne.

	urzednicy - inni	
Prokuratura Okręgowa –	32	5,5
Prokuratura Rejonowa w Zielonej Górze –	14	4,5
Prokuratura Rejonowa w Żarach –	10,5	2,5
Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli –	7	3
Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie –	7	3
Prokuratura Rejonowa w Żaganiu –	7	2,5
Prokuratura Rejonowa w Krośnie Odrz. –	6,5	2,5
Prokuratura Rejonowa we Wschowie –	3	1
Razem	86,5	23,5

Poza zakończeniem przystosowania wszystkich siedzib jednostek organizacyjnych prokuratur okręgu zielonogórskiego do potrzeb spełniających wszystkie wymagania w roku 2004 zanotowaliśmy bardzo istotny postęp w komputeryzacji prokuratur, oraz wyposażeniu w nowoczesny sprzęt elektroniczny znacznie ułatwiającym wykonywanie ustawowych zadań prokuratury.

Stan wyposażenia w sprzęt informatyczny na 31 grudnia 2004 roku przedstawiał się następująco:

lp	Prokuratura	komputery stacjonarne	notebooki	drukarki stacjonarne	drukarki sieciowe
1	PO Zielona Góra	71	15	35	6
2	PR Krosno Odrz.	12	1	6	0
3	PR Nowa Sól	25	2	5	2
4	PR Świebodzin	16	1	4	1
5	PR Wschowa	7	1	3	0
6	PR Żagań	12	1	4	0
7	PR Żary	20	2	6	0
8	PR Zielona Góra	42	2	9	2
	Razem	205	25	72	11

Można więc stwierdzić, że każdy merytoryczny pracownik prokuratury [prokurator, urzędnik] dysponuje swoim komputerem.

W roku 2004 wdrożono z pozytywnym efektem pilotaż Systemu Informatycznego Prokuratury w Wydziale V Śledczym Prokuratury Okręgowej oraz Dziale Śledczym Prokuratury Rejonowej w Zielonej Górze. Prokuratury Rejonowe w Nowej Soli i Zielonej Górze są w 100% zarówno od strony technicznej jak i organizacyjnej przygotowane do wdrożenia SIP. W roku 2005 w podobny sposób będą przygotowywane pozostałe jednostki.

Pod koniec roku 2004 zakupiony został sprzęt do przesłuchiwania na odległość, a każda prokuratura rejonowa wyposażona została w: telewizor, odtwarzacz VHS i DVD, cyfrowy aparat fotograficzny, drukarkę fotograficzną, mobilny dostęp do internetu [GPRS], skanery, telefony bezprzewodowe i materiały eksploatacyjne do tych urządzeń.

9. Plan działania prokuratury na 2005 rok

1. Utrzymanie wysokiej sprawności postępowania przygotowawczego, w tym zwłaszcza małego wskaźnika spraw pozostających w biegu w stosunku do wielkości spraw wpływających oraz spraw prowadzonych dłużej niż 3 i 6 miesięcy; m.in. przy wykorzystaniu nowych instytucji prawa karnego, w tym możliwości ograniczenia postępowania dowodowego oraz wydania wyroku bez przeprowadzenia rozprawy.
2. Podnoszenie jakości postępowania przygotowawczego, w tym poziomu decyzji i czynności procesowych poprzez optymalizowanie czasu ich przeprowadzania oraz wszczynanie i prowadzenie śledztw osobistych we wszystkich sprawach, w których jest to uzasadnione ich charakterem, wagą i stopniem skomplikowania.
3. Konsekwentna realizacja ukształtowanej w roku 2000 praktyki aresztowej, zwłaszcza poprzez stosowanie tego środka zapobiegawczego wobec sprawców

najgroźniejszych przestępstw kryminalnych i gospodarczych, przede wszystkim przeciwko życiu, zdrowiu i wolności człowieka, przestępstw z użyciem przemocy i przestępstw zorganizowanych oraz handel narkotykami.

4. Kontynuowanie działań mających na celu możliwie pełną realizację praw i prawnie uzasadnionych interesów pokrzywdzonych; w szczególności dalsze zwiększanie ilości postanowień o zabezpieczeniu mienia na poczet roszczeń odszkodowawczych i stałe podnoszenie wartości mienia zabezpieczanego, a w razie braku warunków do zajęcia mienia wykorzystywanie innych instytucji prawnych do tego celu /powództwa adhezyjne, poręczenia majątkowe/
5. Aktywne oddziaływanie na orzecznictwo sądowe poprzez staranne przygotowywanie wniosków oskarżycielskich, dbałość o ich poprawność formalno-prawną i adekwatność kary do stopnia społecznej szkodliwości czynu, a na orzeczenia zawierające błędy prawne i orzekające kary rażąco łagodne reagowanie wywodzeniem odpowiednio uargumentowanych apelacji.
6. Czuwanie nad prawidłowym stosowaniem prawa w postępowaniu sądowym i sprawnością tego postępowania w sprawach o przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, a w tym stosowne reagowanie – gdy wymaga tego interes postępowania – na nadmierne opóźnienia w wyznaczaniu rozpraw, niezasadne zawieszanie postępowań oraz możliwość dopuszczenia do przedawnienia karalności.
7. Badanie przyczyn uzyskiwania przez poszczególne jednostki organizacyjne zróżnicowanych statystycznych wyników pracy na poszczególnych odcinkach i podejmowanie środków mających na celu eliminowanie ewentualnych nieprawidłowości.
8. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych prokuratorów i pozostałych pracowników poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych i upowszechnianie zdobytej tam wiedzy i umiejętności praktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb w zakresie informatyzacji i kształtowanie akceptowalnego społecznie wizerunku prokuratora i prokuratury jako urzędu państwowego.

9. Rozbudowywanie bazy informatycznej prokuratury, w tym pozyskiwanie kolejnych komputerów, programów i rozbudowę sieci w oparciu o środki budżetowe, a w szczególności wdrożenie w pełnym zakresie warunków organizacyjnych i technicznych współdziałania z Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych, KRK oraz pilotaż i wdrażanie SIP w kolejnych jednostkach organizacyjnych.
10. Rozwój bazy lokalowej przez remont siedziby Prokuratury Rejonowej w Żarach, przebudowę dachu prokuratury wschowskiej i podwórza żagańskiej oraz dostosowanie niektórych pomieszczeń Prokuratury Rejonowej w Nowej Soli do potrzeb współczesnych technologii biurowych, a także systematyczne usprawnianie działalności poprzez zakupy sprzętu technicznego poprawiającego jakość i wydajność pracy.
11. Oszczędne gospodarowanie środkami budżetowymi na działalność bieżącą, w tym realizację zadań postępowania przygotowawczego wg osobnych zaleceń.
12. Utrzymywanie współpracy z organami kontroli, administracji rządowej i samorządowej, sądami i policją i pozostałymi organami postępowania karnego, wymiana informacji interesujących prokuraturę i funkcjonariuszy tych instytucji, inne oddziaływania mające na celu podnoszenie efektywności podejmowanych przedsięwzięć.
13. Współdziałanie z prasą i pozostałymi mediami w celu kształtowania postaw legalistycznych w szerokich grupach społecznych i właściwego obrazu o pracy prokuratury. W tym zakresie za konieczne należy uznać m.in. konsekwentne realizowanie praktyki publikowania na stronach internetowych prokuratury aktualnych komunikatów o prowadzonych postępowaniach i stanowisku urzędu prokuratorskiego w sprawach istotnych z punktu widzenia ustawowych zadań prokuratury.